

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupy Kapitałowej Hutmen
za rok 2016

---

hutmen®

od 1946 roku

Spis treści:

Oświadczenie Zarządu w sprawie zgodności rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Hutmen.....	4
Oświadczenie Zarządu w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	5
Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	6
Skonsolidowane zestawienie całkowitych dochodów.....	7
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	9
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	10
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na 31 grudnia 2016 roku	11
1. Informacje ogólne.....	11
1.1. Dane jednostki dominującej Kapitałowej Hutmen	11
1.2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	12
1.3. Grupa Kapitałowa.....	13
1.4. Oświadczenie o zgodności ze standardami MSSF	15
2. Stosowane zasady rachunkowości	18
2.1. Aktywa trwałe	18
2.2. Aktywa obrotowe	22
2.3. Kapitały własne	27
2.4. Rezerwy i zobowiązania	27
2.5. Przychody ze sprzedaży	32
2.6. Przychody z tytułu odsetek i dywidend	33
2.7. Koszt wytworzenia produktów	33
2.8. Podatek dochodowy	33
2.9. Pozostałe zasady	34
2.10. Zasady konsolidacji w Grupie Kapitałowej Hutmen.....	34
2.11. Segmenty działalności.....	36
2.12. Dane szacunkowe oraz oparte o założenia poczynione przez Zarząd	37
2.13. Zamierzenia, co do dalszego prowadzenia działalności Grupy Kapitałowej Hutmen....	38
3. Przychody ze sprzedaży	38
4. Segmenty działalności.....	39
4.1. Podstawowy układ sprawozdawczy - segmenty branżowe	39
4.2. Uzupełniający układ sprawozdawczy - segmenty geograficzne	39
5. Koszty wg rodzaju	40
6. Pozostałe przychody operacyjne	40
7. Pozostałe koszty operacyjne	41
8. Przychody finansowe	41
9. Koszty finansowe	41
10. Podatek dochodowy	42
11. Dochód przypadający na 1 akcję.....	42
12. Rzeczowe aktywa trwałe	43
13. Wartości niematerialne.....	45
14. Nieruchomości inwestycyjne	46
15. Pozostałe aktywa długoterminowe i przychody przyszłych okresów	47
16. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych.....	47
17. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	47
18. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	49
19. Pochodne instrumenty finansowe.....	49
20. Należności handlowe oraz pozostałe należności.....	50
20.1. Informacje dotyczące stanu należności podmiotu dominującego Hutmen S.A. od HMN Szopienice S.A. w likwidacji.....	52

21.	Zapasy	52
22.	Inne aktywa finansowe	53
23.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	53
24.	Kapitał akcyjny	54
25.	Pozostałe kapitały	55
26.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	56
27.	Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.	56
28.	Zaciągnięte kredyty, pożyczki i factoring	58
29.	Zobowiązania z tytułu leasingu	62
30.	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobne	62
31.	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	63
32.	Instrumenty finansowe	64
32.1.	Kategorie instrumentów finansowych	64
32.2.	Wartość godziwa instrumentów finansowych	65
32.3.	Hierarchia wartości godziwej	65
32.4.	Ryzyka	66
32.5.	Analiza wrażliwości	74
33.	Wyjaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	75
34.	Transakcje z jednostkami powiązаныmi	76
35.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	76
36.	Dotacje Państwowe	77
37.	Czynniki i zdarzenia, w szczególności nietypowe w okresie bilansowym	77
38.	Istotne czynniki i zdarzenia, w szczególności nietypowe po dniu bilansowym	79
38.1.	Hutmen S.A.	79
38.2.	WM Dzierżycie S.A.	80
39.	Ubezpieczenia	81
40.	Świadczenia dla kluczowego personelu	82
41.	Struktura zatrudnienia	82
42.	Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	82
43.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	83

O Ś W I A D C Z E N I E

Zarządu w sprawie zgodności rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Hutmen

Ja niżej podpisany oświadczam, że wedle mojej najlepszej wiedzy, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Hutmen. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej Hutmen.

Oświadczam ponadto, iż roczne sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Hutmen zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej Hutmen, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Mirosław Buciak – Prezes Zarządu Hutmen S.A.

dnia 22 marca 2017 r.

O Ś W I A D C Z E N I E

Zarządu w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

(roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Hutmen)

Ja niżej podpisany oświadczam, że podmiot uprawniony do badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Hutmen został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego przeglądu spełniali warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z przeglądu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Mirosław Buciak – Prezes Zarządu Hutmen S.A.

dnia 22 marca 2017 r.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku i odpowiednio za 2015 rok

	NOTA	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		844 586	881 720
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		14 491	188 810
Przychody ze sprzedaży ogółem	3	859 077	1 070 530
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług		779 619	825 737
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		14 120	184 803
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	5	793 739	1 010 540
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		65 338	59 990
Koszty sprzedaży		19 835	20 510
Koszty ogólnego zarządu		18 459	18 209
Pozostałe przychody operacyjne	6	722	2 306
Pozostałe koszty operacyjne	7	2 809	6 799
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		24 957	16 778
Przychody finansowe	8	2 595	2 650
Koszty finansowe*	9	16 573	16 394
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		10 979	3 034
Podatek dochodowy	10	3 786	2 214
Zysk (strata) netto		7 193	820
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 892	- 2 594
Na udziały niekontrolujące		5 301	3 414
Dochód na akcję z tytułu zysku przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej			
Zwykły/Rozwodniony	11	0,07	-0,10

* w pozycji koszty finansowe w roku 2016 zawarte jest utworzenie odpisu na należności z tytułu pożyczek udzielonych HMN Szopienice S.A. w likwidacji w kwocie 11 000 tys. PLN a w 2015 roku 11 882 tys. PLN

Skonsolidowane zestawienie całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku i odpowiednio za 2015 rok

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Zysk (strata) netto	7 193	820
Pozostałe całkowite dochody:		
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Wycena instrumentów zabezpieczających	-6 057	1 678
Wycena aktywów dostępnych do sprzedaży	20	-20
Podatek dochodowy dotyczący składników, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	1 771	-863
	-4 266	795
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Kapitał z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze (zyski/straty aktuarialne)	-156	-75
Podatek dochodowy dotyczący składników, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	47	17
	-109	-58
Pozostałe całkowite dochody razem	-4 375	737
Suma całkowitych dochodów	2 818	1 557
Z tego przypadająca:		
Akcjonariuszom jednostki dominującej	-3 472	-1 036
Na udziały niekontrolujące	6 290	2 593

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	NOTA	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	12	163 529	166 192
Wartości niematerialne	13	552	764
Nieruchomości inwestycyjne	14	18 292	18 276
Pozostałe aktywa długoterminowe	15	173	
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	16	10	10
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	18	843	1 983
Inne aktywa finansowe	22	15 000	44 000
Należności handlowe oraz pozostałe należności	20		11 000
Aktywa trwałe razem:		198 399	242 225
Aktywa obrotowe			
Zapasy	21	138 442	127 305
Należności handlowe oraz pozostałe należności	20	70 685	82 782
Pochodne instrumenty finansowe	19	6 486	3 686
Inne aktywa finansowe	22	69 000	22 000
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	5 726	7 915
Aktywa obrotowe razem:		290 339	243 688
Aktywa razem		488 738	485 913
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	24	312 027	312 027
Pozostałe kapitały	25	-13 925	-8 561
Zyski/straty zatrzymane	25	-61 653	-63 545
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom Spółki		236 449	239 921
Udziały mniejszości		45 679	39 389
Kapitał własny razem:		282 128	279 310
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	26	569	594
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	27	1 392	1 447
Rezerwy na podatek odroczoney	17	12 122	13 303
Długoterminowe przychody przyszłych okresów	15	63	
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobne	30	1 174	1 192
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	31	683	683
Zobowiązania długoterminowe razem:		16 003	17 219
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	26	64 977	68 139
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	27	112 823	113 869
Pochodne instrumenty finansowe	19	9 262	4 640
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego			7
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobne	30	1 144	1 159
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	31	2 401	1 570
Zobowiązania krótkoterminowe razem:		190 607	189 384
Zobowiązania razem:		206 610	206 603
Pasywa razem:		488 738	485 913

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			Kapitały przypadające na udziały niekontrolujące	Razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane		
Stan na 1 stycznia 2016 r.	312 027	-8 561	-63 545	39 389	279 310
1. Całkowite dochody w 2016 r., w tym:		-5 364	1 892	6 290	2 818
- Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających		-7 025		968	-6 057
- Wpływ wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		20			20
- Zyski/straty aktuarialne		-182		26	-156
- Podatek dochodowy		1 823		-5	1 818
- Zysk (strata) netto			1 892	5 301	7 193
Stan na 31 grudnia 2016 r.	312 027	-13 925	-61 653	45 679	282 128

	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			Kapitały przypadające na udziały niekontrolujące	Razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane		
Stan na 1 stycznia 2015 r.	312 027	-10 119	-60 951	36 796	277 753
1. Całkowite dochody w 2015 r., w tym:		1 558	-2 594	2 593	1 557
- Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających		2 502		-824	1 678
- Wpływ wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		-20			-20
- Zyski/straty aktuarialne		-79		4	-75
- Podatek dochodowy		-845		-1	-846
- Zysk (strata) netto			-2 594	3 414	820
Stan na 31 grudnia 2015 r.	312 027	-8 561	-63 545	39 389	279 310

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia			
I. Zysk (strata) przed opodatkowaniem		10 979	3 034
II. Korekty o pozycje		11 644	10 691
Amortyzacja		8 386	8 390
Koszty z tytułu odsetek od zobowiązań finansowych naliczone		3 342	3 723
Odsetki i dywidendy(związane z działalnością inwestycyjną)		-1 122	-720
Zyski (straty) z tytułu działalności inwestycyjnej		1 038	-702
III. Zysk (strata) przed zmianami kapitału obrotowego		22 623	13 725
Zmiana stanu należności		18 334	14 495
Zmiana stanu zapasów		-11 139	-10 310
Zmiana stanu zobowiązań (bez zobowiązań finansowych i inwestycyjnych)		-789	-4 226
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych		513	628
IV. Środki pieniężne z działalności operacyjnej		29 542	14 312
Podatek dochodowy zapłacony		-4 792	-2 858
Odsetki kosztowe od zobowiązań finansowych zapłacone		-1 413	-1 622
V. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		23 337	9 832
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		5 260	8 681
Zbycie składników rzeczowych aktywów trwałych		136	1 721
Z aktywów finansowych w jednostkach powiązanych, w tym:		3 124	5 710
- zbycie aktywów finansowych		2 000	5 000
- odsetki		1 123	710
- dywidendy		1	
Inne wpływy inwestycyjne		2 000	1 250
II. Wydatki		27 640	39 074
Nabycie składników rzeczowych aktywów trwałych		5 640	5 824
Nabycie aktywów finansowych		22 000	24 000
Inne wydatki inwestycyjne			9 250
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)		-22 380	-30 393
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
I. Wpływy		20 218	33 368
Kredyty i pożyczki		20 155	33 368
Inne wpływy finansowe		63	
I. Wydatki		23 364	9 036
Spląty kredytów i pożyczek		21 364	6 897
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		81	47
Inne wydatki finansowe		1 919	2 092
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		-3 146	24 332
E. Przepływy pieniężne netto, razem (A.V+/-B.III+/-C.III)		-2 189	3 771
F. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		-2 189	3 771
G. Środki pieniężne na początek okresu		7 915	4 144
H. Środki pieniężne na koniec okresu(G+/-E)	23	5 726	7 915

Noty do skonsolidowane sprawozdania finansowego sporządzonego na 31 grudnia 2016 roku

1. Informacje ogólne

1.1. Dane jednostki dominującej Kapitałowej Hutmen

Nazwa i siedziba jednostki dominującej Grupy Kapitałowej:

Hutmen S.A.

Ul. Jagiellońska 76

03-301 Warszawa

Forma prawna: Spółka Akcyjna.

Spółka została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 9 stycznia 1992 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „ Zakłady Hutniczo - Przetwórcze Metali Nieżelaznych Hutmen” w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa.

Spółka wpisana jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000036660.

Przedmiot działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD):

Produkcja wyrobów miedzianych w postaci półproduktów – 2444Z

Spółka jest notowana na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie od 1997 roku i została zaklasyfikowana do sektora: przemysł metalowy.

Zgodnie z decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. obrót akcjami Spółki został zawieszony począwszy od dnia 12 stycznia 2017 r. w związku z ogłoszeniem żądania wykupu akcji przez Boryszew S.A. posiadający wówczas łącznie z podmiotami zależnymi 23.046.290 akcji Hutmen S.A., reprezentujących około 90,04% kapitału zakładowego.

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

Skład osobowy Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej Hutmen S.A. na dzień zatwierdzenia raportu:

Skład osobowy Zarządu:

Mirosław Buciak- Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Hutmen S.A

Na dzień 31 grudnia 2016 r. skład Rady Nadzorczej Hutmen S.A. przedstawiał się następująco:

- Jakub Nadachewicz – Przewodniczący Rady Nadzorczej;
- Piotr Szeliga – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej;
- Małgorzata Iwanejko – Członek Rady Nadzorczej;
- Małgorzata Waldowska – Członek Rady Nadzorczej;
- Janusz Siemieniec – Członek Rady Nadzorczej.

Spółka Hutmen S.A. stanowi jednostkę dominującą Grupy Kapitałowej Hutmen.

Jednostką nadrzędną jest Impexmetal S.A., a nadrzędną najwyższego szczebla Boryszew S.A.

1.2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętych przez Unię Europejską (UE).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na ten sam dzień bilansowy i za ten sam okres, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej Hutmen S.A. Jednostki zależne objęte konsolidacją sporządziły sprawozdania finansowe na ten sam dzień bilansowy, co jednostka dominująca. Okres obrachunkowy objęty niniejszym sprawozdaniem w przypadku wszystkich spółek zależnych objętych konsolidacją został zakończony 31 grudnia 2016 roku. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności podmiotów objętych konsolidacją. Założenia przyjęte do oceny możliwości kontynuowania działalności zostały opisane w notcie 2.12.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przedstawione w tysiącach polskich złotych, w związku z faktem, iż złoty polski jest podstawową walutą, w której denominowane są transakcje (operacje gospodarcze) Grupy Kapitałowej Hutmen. Walutą funkcjonalną oraz prezentacyjną jednostki dominującej i wszystkich jej jednostek zależnych jest polski złoty. W ciągu okresu objętego sprawozdaniem jednostka dominująca oraz jej jednostki zależne nie dokonywały zmiany waluty funkcjonalnej. Sprawozdanie nie zawiera danych finansowych spółek zagranicznych denominowanych w innych walutach niż złoty polski.

Wszystkie wartości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przedstawiono w pełnych tysiącach złotych, chyba że w treści napisano inaczej.

Na skonsolidowane sprawozdanie finansowe składają się: skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane zestawienie całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej, wcześniej prezentowane pod nazwą skonsolidowany bilans, skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej zmieniło swoją nazwę, nie zmieniło swojego zakresu i formy prezentacji w stosunku do wcześniej prezentowanej pod nazwą skonsolidowany bilans.

Okresem sprawozdawczym, za który zostało sporządzone sprawozdanie jest okres bieżący od 01.01.2016 do 31.12.2016 r. z okresem porównywalnym od 01.01.2015 do 31.12.2015 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o takie same zasady rachunkowości i metody obliczeniowe, jakie były zastosowane w sprawozdaniu za ostatni okres obrachunkowy, tj. 2015 rok.

1.3. Grupa Kapitałowa

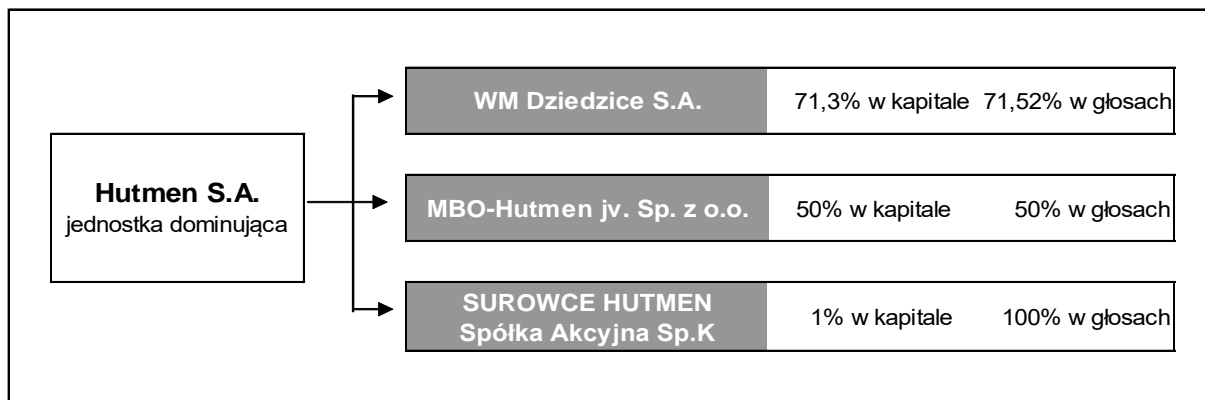
Spółki wchodzące na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej Hutmen:

Lp.	Nazwa jednostki	Siedziba	Przedmiot działalności	Sąd lub inny organ prowadzący rejestr	Charakter powiązania	Zastosowana metoda konsolidacja	Procent posiadanego kapitału zakładowego	Udział w ogólnej liczbie głosów
1	Hutmen S.A.	Warszawa	Produkcja wyrobów miedzianych w postaci półproduktów	Sąd Rejonowy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS	jednostka dominująca			
2	WM Dziedzice S.A.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja wyrobów miedzianych w postaci półproduktów, aluminium, pozostałych metali nieżelaznych i ich stopów, odlewnictwo	Sąd Rejonowy w Katowicach, VIII Wydział Gospodarczy KRS	j. zależna	pełna	71,30	71,52
3	MBO-Hutmen jv. Sp. z o.o.	Wrocław	Produkcja spoiw i stopów metali białych	Sąd Rejonowy dla Wrocław Fabryczna, VI Wydział Gospodarczy	*j. zależna	pełna	50	50
4	„SUROWCE HUTMEN Spółka akcyjna” Sp. K	Wrocław	Sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie, Sprzedaż hurtowa pozostałych produktów, Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	Sąd Rejonowy dla Wrocław Fabryczna, VI Wydział gospodarczy	Hutmen S.A. jest komplementariuszem	Wyłączona z konsolidacji**	1	100

*MBO - Hutmen Sp. z o.o. jest spółką zależną wobec Hutmen S.A. gdyż Hutmen S.A. na podstawie umowy spółki desygnuje prezesa jednoosobowego Zarządu spółki MBO - Hutmen Sp. z o.o. przez co posiada kontrolę nad spółką

** SUROWCE HUTMEN Spółka akcyjna” Sp. K ze względu na znikomą istotność jest wyłączona z konsolidacji

Struktura Grupy Kapitałowej Hutmen na dzień 31 grudnia 2016 roku

Konsolidacją metodą pełną na dzień bilansowy zostały objęte następujące spółki:

- MBO – Hutmen jv. Sp. z o.o.;
- WM Dziedzice S.A..

W Grupie Hutmen udziały niekontrolujące dotyczą spółek MBO – Hutmen jv. Sp. z o.o. oraz WM Dziedzice S.A.. ; WM Dziedzice S.A. Udziały niekontrolujące spółki WM Dziedzice S.A. wynoszą 28,70% kapitałów własnych. W 2016 roku zysk tej spółki przypadający na udziały niekontrolujące wyniósł 5 051 tys. PLN. Wpływ udziałów niekontrolujących spółki MBO jest mało istotny.

Poniżej przedstawiono jednostkowe dane finansowe WM Dziedzice S.A.

	Stan na 31/12/2016	Stan na 31/12/2015
Aktywa obrotowe	155 410	116 234
Aktywa trwałe	126 723	150 971
Zobowiązania krótkoterminowe	124 225	130 803
Zobowiązania długoterminowe	7 665	7 205
Kapitał przypisany właścicielom jednostki	107 123	92 117
Niekontrolujące udziały	43 120	37 080
	Okres zakończony 31/12/2016	Okres zakończony 31/12/2015
Przychody	558 031	556 034
Koszty	536 922	543 524
Podatek	3 508	1 776
Zysk (strata) za rok obrotowy	17 601	10 734
Zysk (strata) przypisany właścicielom spółki	12 550	7 653
Zysk (strata) przypisany niekontrolującym udziałowcom	5 051	3 081
Zysk (strata) za rok obrotowy	17 601	10 734
Pozostałe całkowite dochody przypisane właścicielom spółki	2 456	-2 037
Pozostałe całkowite dochody przypisane niekontrolującym udziałowcom	989	-821
Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	3 445	-2 858
Całkowite dochody razem przypisane właścicielom spółki	15 006	5 616
Całkowite dochody razem przypisane niekontrolującym	6 040	2 260

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

udziałowcom		
Całkowite dochody razem za rok obrotowy	21 046	7 876
Wyplacone dywidendy niekontrolującym udziałowcom	-	-
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	26 964	-577
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-15 851	-18 284
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	-12 832	21 303
Przepływy pieniężne netto	-1 719	2 442

Zgodnie z MSR 1.29-31 oraz Załoženiami Konceptyjnymi ze względu na istotność z konsolidacji została wyłączona spółka „Surowce Hutmen Spółka Akcyjna” Sp. K.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej dokonane w okresie sprawozdawczym i po dniu bilansowym.

W okresie sprawozdawczym i po dniu bilansowym nie było zmian w strukturze GK Hutmen.

1.4. Oświadczenie o zgodności ze standardami MSSF

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętych przez Unię Europejską.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętych przez Unię Europejską.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym spółki za 2016 rok

Następujące nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wchodzą w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok:

- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji - zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Grupa ocenia, że wymienione standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane przez RMSR i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe, następujące nowe standardy oraz zmiany do standardów zostały wydane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE przy czym nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), za wyjątkiem poniższych standardów, które według stanu na 31 grudnia 2016 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów, jakie zostały już wydane

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

przez RMSR, ale jeszcze nie weszły w życie
Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego następujące nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz nowa interpretacja zostały wydane przez RMSR, ale nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzenia tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”** – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”** – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Grupa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych nowych standardów oraz zmian do istniejących standardów. Według szacunków Spółki, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

2. Stosowane zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego za wyjątkiem aktualizacji wyceny instrumentów finansowych oraz nieruchomości inwestycyjnych.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

2.1. Aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe

Zgodnie z MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych, jako składnika aktywów, wykazuje się je według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych składają się:

- cena zakupu, łącznie z cłami importowymi i bezzwrotnymi podatkami od zakupu pomniejszona o upusty handlowe i rabaty,
- wszystkie inne pozwalające się bezpośrednio przyporządkować koszty poniesione w celu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami Grupy Kapitałowej,

Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie doprowadzenia składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami Grupy Kapitałowej Hutmen.

Grupa Kapitałowa Hutmen przyjmuje do użytkowania części składowe (komponenty), jako oddzielne rzeczowe aktywa trwałe, jeśli oczekuje, iż będą one wykorzystywane przez okres dłuższy niż jeden rok i jednocześnie krótszy niż dla bazowej pozycji rzeczowego aktywa trwałego. W momencie wymiany nowy komponent jest aktywowany natomiast część użytkowana do tej pory jest likwidowana.

Odpisy umorzeniowe:

Zgodnie z MSR 16 amortyzacja rozpoczyna się w momencie gdy składniki rzeczowych aktywów trwałych są dostępne do użytkowania. Amortyzację kończy się w miesiącu, w którym składnik aktywów został sklasyfikowany, jako przeznaczony do sprzedaży (zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*) lub w miesiącu, w którym ten składnik aktywów został usunięty z bilansu, biorąc pod uwagę wcześniejszą z tych dat.

Stawki amortyzacyjne ustala się według przewidywanego okresu użytkowania dla danego

środka trwałego. Co najmniej na koniec każdego roku obrotowego weryfikuje się okres użytkowania składnika rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli oczekiwany okres użytkowania składnika aktywów różni się znacząco od poprzednich szacunków, odpowiednio zmienia się okres amortyzacji

Stosuje się liniową metodę amortyzacji.

Amortyzacji podlega wartość będąca ceną nabycia lub kosztem wytworzenia danego składnika aktywów, pomniejszoną o wartość końcową tego składnika. Wartością końcową składnika aktywów jest kwota, jaką zgodnie z przewidywaniami Grupa Kapitałowa Hutmen mogłaby uzyskać obecnie, uwzględniając taki wiek i stan, jaki będzie na koniec okresu jego użytkowania (po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia). Grupa Kapitałowa Hutmen ustaliła poziom istotności w kwocie 50 tys. PLN.

Dla środków trwałych użytkowanych na podstawie umowy traktowanej przez MSR 17, jako leasing finansowy, odpisów amortyzacyjnych dokonuje się zgodnie z wyżej przedstawionymi zasadami, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Oddzielnej amortyzacji podlegają części składowe (komponenty) składnika aktywów, których okres użytkowania jest różny od okresu użytkowania podstawowego środka trwałego.

Kierując się zasadą istotności dla rzeczowych aktywów trwałych, których wartość początkowa jest równa lub niższa od kwoty wynikającej z przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, odpisów umorzeniowych dokonuje się jednorazowo w miesiącu oddania do użytkowania.

Wartości niematerialne

Zgodnie z MSR 38 wartości niematerialne początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisy umorzeniowe:

Zgodnie z MSR 38 amortyzacja rozpoczyna się w momencie gdy wartość niematerialna jest dostępna do użytkowania. Amortyzację kończy się w miesiącu, w którym składnik aktywów został sklasyfikowany, jako przeznaczony do sprzedaży (zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*) lub w miesiącu, w którym ten składnik przestaje być ujmowany, biorąc pod uwagę wcześniejszą z tych dat.

Stosuje się liniową metodę amortyzacji.

Kierując się zasadą istotności dla wartości niematerialnych, których wartość początkowa jest równa lub niższa od kwoty wynikającej z przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, odpisów umorzeniowych dokonuje się jednorazowo w miesiącu oddania do użytkowania.

Grupa Kapitałowa Hutmen dokonuje ujęcia odpisów aktualizujących wartości niematerialnych w przypadku utraty wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*. Analogicznie w przypadku ustania przyczyn wskazujących na utratę wartości odwraca się utworzone wcześniej odpisy.

Co najmniej na koniec każdego roku obrotowego weryfikuje się okres użytkowania składnika wartości niematerialnych. Jeżeli oczekiwany okres użytkowania składnika aktywów różni się znacząco od poprzednich szacunków, odpowiednio zmienia się okres amortyzacji.

Ujmowania składnika wartości niematerialnych zaprzestaje się w momencie zbycia lub wówczas, gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia. Zyski lub straty powstające z tytułu zaprzestania ujmowania składnika wartości niematerialnych ustala się w kwocie różnicy między wpływami netto ze sprzedaży (jeśli takie są) i wartością bilansową składnika aktywów.

Nieruchomości inwestycyjne

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nieruchomości inwestycyjne stanowią nieruchomości, które traktowane są jako źródło *przychodów z czynszów lub utrzymywane są w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości*, względnie z uwagi na obie te korzyści i nie są wykorzystywane w działalności operacyjnej ani też nie są przeznaczone na sprzedaż w ramach zwykłej działalności.

Nieruchomości inwestycyjne są początkowo ujmowane po cenie nabycia powiększone o koszty transakcji. Po początkowym ujęciu wykazywane są według wartości godziwej a zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane jako zysk lub strata w okresie, w którym powstały.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko w przypadku zmiany sposobu ich użytkowania i spełnienia warunków ujmowania nieruchomości jako nieruchomości inwestycyjnej. Wszelkie różnice między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje w taki sam sposób, jak przeszacowanie zgodnie z MSR 16.

Przeniesienia aktywów z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy nastąpiła zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez rozpoczęcie zajmowania nieruchomości do celów działalności operacyjnej lub rozpoczęcie dostosowywania nieruchomości z zamiarem jej sprzedaży.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do nieruchomości wykorzystywanych w działalności operacyjnej lub do zapasów, koszt tej nieruchomości, który zostanie przyjęty dla celów jej ujęcia w innej kategorii aktywów jest równy wartości godziwej tej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

Koszty prac rozwojowych i badawczych

W Grupie Kapitałowej Hutmen prowadzone są prace rozwojowe, których celem jest przede wszystkim opracowywanie technologii nowych wyrobów oraz poprawa parametrów technicznych już produkowanych wyrobów.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych ujmowany jest wtedy, gdy jednostka może udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania;
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania;
- zdolność do użytkowania składnika wartości niematerialnych, w sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne;
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych;
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt prac rozwojowych realizowanych we własnym zakresie ujęty jako składnik wartości niematerialnych stanowi sumę nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy składnik wartości niematerialnych, stanowiący prace rozwojową, spełnił kryteria dotyczące ujmowania.

Aktywowane koszty pracy rozwojowej do momentu jej zakończenia i podjęcia decyzji o wdrożeniu ujmowane są jako wartości niematerialne nieoddane do użytkowania i nie podlegają amortyzacji.

Poddawane są natomiast corocznym obowiązkowym testom na utratę wartości. Odpis aktualizujący ujmuje się w ciężar rachunku zysków i strat.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie dokonuje się metodą liniową, w okresie przewidywanego ich wykorzystania.

Nakłady poniesione na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa Hutmen dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki aktywów trwałych Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie, jako koszt okresu.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Długoterminowe aktywa finansowe

Metody wyceny inwestycji długoterminowych opisano w części dotyczącej aktywów finansowych.

Pozostałe aktywa długoterminowe

Pozostałe aktywa długoterminowe obejmują pozostałe należności długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe obejmują tę część innych rozliczeń międzyokresowych czynnych, które przypadają na okresy powyżej 12 miesięcy licząc od dnia bilansowego.

Pozostałe należności długoterminowe obejmują ogół należności innych niż handlowe, których okres spłaty na dzień bilansowy przekracza 12 miesięcy.

Jeżeli wpływy środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów są odroczone, wartość godziwa zapłaty może być niższa niż nominalna wartość środków pieniężnych lub ich ekwiwalentów należnych. W takim wypadku należności długoterminowe ujmuje się początkowo w wartości

godziwej i wycenia po początkowym ujęciu w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Efektywną stopę procentową szacuje się na poziomie oprocentowania podobnych instrumentów finansowych, tj. instrumentów o porównywalnym terminie zapadalności i ryzyku. Różnicę między wartością godziwą i nominalną wartością zapłaty ujmuje się, jako przychody z tytułu odsetek zgodnie z paragrafem 29 i 30 MSR 18 *Przychody* oraz zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w związku z występowaniem przejściowych różnic między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów a ich wartością podatkową oraz stratą możliwą do odliczenia w przyszłości. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczania podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Wysokość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

2.2. Aktywa obrotowe

Zapasy

W zakresie materiałów, półproduktów, produkcji w toku oraz produktów gotowych prowadzona jest ewidencja ilościowo-wartościowa, z ujęciem obrotów i stanów każdego składnika równoległe w jednostkach naturalnych i pieniężnych.

Wycena przychodów.

- Materiały podstawowe i pomocnicze według cen nabycia.
- Odpady własne zgodnie z cenami określonymi w oparciu o skład chemiczny oraz aktualne notowania metali na LME.
- Półprodukty i produkty w toku i produkty gotowe według rzeczywistego kosztu wytworzenia.

Wycena rozchodów.

Rozchody wyceniane są według metody średniej ważonej cen zakupów lub kosztów wytworzenia.

Wycena na dzień bilansowy.

Zapasy na dzień bilansowy wycenia się według wartości netto możliwej do uzyskania, jeśli jest ona niższa od ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Wartość netto możliwa do uzyskania odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży zapasów, pomniejszonej o szacowane wszystkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz przewidywane koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy.

Wartości materiałów, półproduktów i produkcji w toku nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny zakupu czy kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji, których zostaną wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości lub po wyżej ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe stanowi każdy składnik aktywów mający postać środków pieniężnych, instrumentu kapitałowego wyemitowanego przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu (umowy) prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach.

Aktywa finansowe ze względu na kryterium terminowości dzielą się na:

- długoterminowe,
- krótkoterminowe.

Jeżeli długość okresu utrzymywania aktywów finansowych nie wynika wprost z charakteru, cech lub umowy, której skutkiem są te aktywa, to za określenie planowanego okresu ich utrzymywania odpowiedzialna jest osoba zawierająca kontrakt. W chwili, gdy termin przeznaczenia do zbycia długoterminowych aktywów finansowych trwałych stanie się krótszy niż rok, aktywa te podlegają przekwalifikowaniu do inwestycji krótkoterminowych.

Aktywa finansowe ze względu na charakter i przeznaczenie dzielą się na:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat,
- aktywa finansowe utrzymane do terminu zapadalności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- pożyczki i należności.

Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Inwestycje ujmuje się i wyłącza się ze sprawozdania finansowego w dniu rozliczenia, jeśli umowa wymaga jej dostarczenia w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji z wyjątkiem tych aktywów, które zalicza się do kategorii aktywów finansowych wycenianych początkowo w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Metoda efektywnej stopy procentowej - jest to metoda obliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych i alokacji dochodu odsetkowego w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa dyskontująca szacowane przyszłe wpływy pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego składnika aktywów finansowych lub w uzasadnionym przypadku, w okresie krótszym.

Dochód z instrumentów dłużnych innych niż aktywa finansowe sklasyfikowane, jako wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat ujmuje się uwzględniając efektywną stopę oprocentowania.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się, jako przeznaczony do zbycia, jeżeli: został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa Kapitałowa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym, jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany, jako wyceniany w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat przy ujęciu początkowym, jeżeli: taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną

strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy Kapitałowej, w ramach, której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do wyceny w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat wykazuje się w wartości godziwej, a wynikowe zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne weksle notowane na giełdzie będące w posiadaniu Grupy Kapitałowej znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku klasyfikuje się, jako aktywa dostępne do sprzedaży wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, jako kapitał rezerwowi z aktualizacji wyceny, z wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości, odsetek naliczonych metodą efektywnej stopy procentowej oraz dodatnich i ujemnych różnic kursowych na aktywach pieniężnych powstających na wycenie tych aktywów wg zamortyzowanego kosztu, wykazywanych bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujmowaną uprzednio w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny włącza się do zysku lub straty danego okresu sprawozdawczego. Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę Kapitałową prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

Należności handlowe oraz pozostałe należności

Na dzień powstania wycenia się je w wartości godziwej. Na dzień bilansowy wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości (wraz z należnymi odsetkami i innymi tytułami zasądzonymi prawomocnymi wyrokami sądu), z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny.

Należności, co, do których istnieje wątpliwość, czy przyniosą w przewidywanej wysokości i założonym okresie dopływu korzyści ekonomicznych, pomniejsza się o odpisy aktualizujące ich wartość. Odpisy tworzy się w oparciu o analizę ściągalności należności od:

- poszczególnych klientów oraz w przypadku dłużników:
- postawionych w stan likwidacji,
- postawionych w stan upadłości,
- przeciwko którym toczą się postępowania sądowe,
- których opóźnienie w spłacie przekracza cztery miesiące.

Odpisy aktualizujące zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych w przypadku należności głównej lub do kosztów finansowych – w przypadku odsetek od należności głównej.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość należności, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

W przypadku zakwalifikowania należności, jako umorzonych, przedawnionych lub nieściągalnych następuje wykorzystanie dokonanych uprzednio odpisów aktualizujących
Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

ich wartość. Jeżeli zaś nie dokonano wcześniej odpisów aktualizujących ich wartości lub dokonano odpisów w niepełnej wysokości - wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych.

Zgodnie z MSR 21 *Skutki zmian kursów wymiany walut* należności w walutach obcych wykazuje się w księgach rachunkowych w ciągu roku obrotowego w wartości godziwej przychodu przeliczonej na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień dokonania transakcji. Natomiast przekazane zaliczki w walucie obcej w ciągu roku obrotowego ujmuje się po kursie kupna walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa.

Na dzień bilansowy należności w walutach obcych wycenia się według kursu średniego ustalonego dla danej waluty na ten dzień przez Narodowy Bank Polski. Powstałe w wyniku wyceny bilansowej różnice kursowe odnosi się bezpośrednio na przychody bądź koszty finansowe. Różnice kursowe od należności wyrażonych w walutach obcych powstałe w wyniku zapłaty zalicza się odpowiednio do przychodów bądź kosztów finansowych.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne. W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po zamortyzowanym koszcie historycznym kwota utraty wartości stanowi różnicę między wartością bilansową a bieżącą wartością szacunkowych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się bezpośrednio o odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości.

Jeśli w kolejnym okresie kwota odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości ulega zmniejszeniu, a zmniejszenie to można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które wystąpiło po dacie ujęcia utraty wartości, strata z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu poprzez rachunek zysków i strat w zakresie odpowiadającym odwróceniu wartości bilansowej inwestycji na dzień utraty wartości, w stopniu nieprzekraczającym wartości zamortyzowanego kosztu historycznego, jaki ujęto by, gdyby utrata wartości nie nastąpiła. Dotyczy to wszystkich aktywów z wyjątkiem instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży. W ich przypadku wzrost wartości godziwej następujący po utracie wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym. Jeżeli spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży jest istotny łączne dotychczasowe straty ujęte w całkowitych dochodach wyłącza się z całkowitych dochodów i przenosi do zysku lub straty. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zysku lub stracie a dotyczące instrumentów kapitałowych podlegają odwróceniu w korespondencji z innymi całkowitymi dochodami.

Pozostałe aktywa krótkoterminowe

Rozliczenia międzyokresowe kosztów mają na celu przypisanie do właściwego okresu kosztów dotyczących tego okresu. Do czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów zalicza się koszty dotyczące okresów późniejszych niż te, w których je poniesiono. Do poszczególnych tytułów czynnych rozliczeń międzyokresowych stosuje się indywidualnie oszacowany okres rozliczeń w zależności od charakteru rozliczanej pozycji. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe to część rozliczeń kosztów, która ma zostać odpisana w koszty. Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w okresie do 12 miesięcy od dnia bilansowego. Przy ustalaniu odpisów rozliczeń międzyokresowych, uwzględniana jest zasada memoriału, ostrożności, współmierności kosztów do przychodów, których uzyskaniu one służą, oraz istotności.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Przez środki pieniężne w formie krajowych środków płatniczych oraz walut obcych rozumie się gotówkę w kasie, środki na rachunkach bankowych oraz depozyty płatne na żądanie, jak również odsetki od nich, jeżeli są płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy.

Ekwiwalenty środków pieniężnych są to aktywa pieniężne o dużej płynności, łatwo wymienne na znane kwoty środków pieniężnych, o nieznacznym ryzyku utraty wartości, o ile zawarte są (płatne) na okres krótszy niż 3 miesiące. Są to między innymi krótkoterminowe czeki, weksle obce, lokaty terminowe, bony skarbowe jak również odsetki od nich płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy.

Środki pieniężne ujmuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej.

Transakcje sprzedaży i zakupu środków pieniężnych w walutach obcych ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia po kursie odpowiednio kupna lub sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa.

Rozchód środków pieniężnych w walutach obcych następuje według wartości średniej ważonej. Powstałe dodatnie lub ujemne różnice kursowe odnosi się odpowiednio w przychody bądź koszty finansowe.

Na dzień bilansowy środki pieniężne w walutach obcych wycenia się według kursu średniego ustalonego dla danej waluty na ten dzień przez Narodowy Bank Polski. Powstałe w wyniku wyceny bilansowej różnice kursowe odnosi się bezpośrednio na przychody bądź koszty finansowe.

W przypadku konieczności utworzenia lokat kaucyjnych na zabezpieczenie spłaty kredytów bankowych Grupa Kapitałowa Hutmen prezentuje je w podziale na:

- do 3 miesięcy, w bilansie ujmowane w środkach pieniężnych i ich ekwiwalenty; charakteryzujące się wysokim stopniem płynności oraz pierwotnym terminem wymagalności do 3 miesięcy;
- powyżej 3 miesięcy; w bilansie ujmowane w innych aktywach finansowych.

Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

2.3. Kapitały własne

Kapitały własne Grupy Kapitałowej Hutmen stanowią kapitały tworzone przez Spółki w Grupie zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami i statutem Spółek. Do kapitałów własnych zalicza się także zatrzymany wynik finansowy z lat ubiegłych i wynik roku bieżącego.

Kapitał podstawowy (akcyjny)

Kapitał podstawowy (akcyjny) Grupy Kapitałowej Hutmen wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego według wartości nominalnej, zaktualizowany o skutki hiperinflacji. Akcje zwykłe zalicza się do kapitału własnego.

Pozostałe kapitały:

- *Kapitał zapasowy*

Kapitał zapasowy wynika z wielkości tworzonych ustawowo, ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, kosztów i przychodów związanych z emisją akcji (zgodnie z MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja* par 35-37).

- *Kapitał z aktualizacji wyceny*

Kapitał z aktualizacji wyceny zgodnie z MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* przedstawia część zysków lub strat (oraz różnicę przejściową w podatku dochodowym od osób prawnych) związanych z instrumentem zabezpieczającym przyszłe przepływy pieniężne, która stanowi efektywne zabezpieczenie oraz z wyceną aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Ponadto zgodnie z MSR 19 Spółki Grupy ujmuje w kapitale z aktualizacji wyceny zmianę szacunków dotyczących rezerwy na świadczenia emerytalne w części dotyczącej wyceny zysków i strat aktuarialnych wraz z różnicą przejściową w podatku dochodowym od osób prawnych.

Zyski (straty) zatrzymane

Zyski (straty) zatrzymane obejmują: zatrzymany wynik finansowy lat ubiegłych, korekty z tytułu zmian stosowanych zasad polityki rachunkowości wpływające na zyski/straty lat ubiegłych, korekt błędów podstawowych oraz zysk/stratę netto roku obrotowego.

2.4. Rezerwy i zobowiązania

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczania podatku dochodowego w przyszłości. Wysokość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego.

Świadczenia na rzecz pracowników

– świadczenia emerytalne i podobne

Grupa Kapitałowa Hutmen prowadzi program określonych świadczeń, w ramach którego pracownicy zgodnie z układem zbiorowym pracy mają prawo do odpraw emerytalnych i rentowych w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalno-rentowych rozpoznaje się na zasadzie memoriałowej. Wycenienie wartości obecnej odprawy polega na wyznaczeniu aktuarialnej wartości obecnej wypłaty na dzień kalkulacji. Wyceny dokonuje niezależny aktuariusz metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

– niewykorzystane urlopy

Pracownikom Grupy Kapitałowej Hutmen przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach Kodeksu Pracy. Koszt urlopów pracowniczych uznaje się na bazie memoriałowej. Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych ustala się w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników, a stanem jaki wynikałby z wykorzystania proporcjonalnego do upływu czasu. W zakresie urlopów zaległych wyceny dokonuje niezależny aktuariusz.

– odprawy dla zwalnianych pracowników

Rezerwa jest ujmowana, jeżeli spółka w Grupie kapitałowej Hutmen jest w sposób ewidentny zdecydowana rozwiązać stosunek pracy zgodnie z istniejącym szczegółowym oficjalnym planem, bez możliwości wycofania się, albo zrealizować świadczenia w następstwie złożonej przez siebie oferty zachęcającej do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

– wynagrodzenia z tytułu Karty Hutnika

wynagrodzenie specjalne wypłacane do 30.11.2012 – pracownik nabywał do niego prawo po 5 latach przepracowanych w Spółce objętej Układem Zbiorowym. Wynagrodzenie z tytułu KH wynosiło 5% rocznego wynagrodzenia zasadniczego po przepracowaniu 5 lat i wzrastało o jeden punkt procentowy za każdy następny rok pracy do 20% rocznego wynagrodzenia zasadniczego po 20 latach pracy; było wypłacane miesięcznie lub raz w roku. Koszt z tego tytułu naliczany był memoriałowo w ciągu roku, którego dotyczył.

- należne premie – wypłacane zgodnie z regulaminem wynagradzania:

- premia regulaminowa – 11% płacy zasadniczej, wypłacana co miesiąc pracownikom na stanowiskach niekierowniczych;
- premia ekonomiczna i personalna w pionie handlowym – do około 30% płacy zasadniczej, wypłacana zgodnie z Regulaminem Wynagradzania Pracowników Pionu Handlowego
- premia motywacyjna – wypłacana pracownikom na stanowiskach kierowniczych i uzależniona od wyników Spółki

Od dnia 01.12.2012 w podmiocie dominującym Hutmen S.A. obowiązuje nowy regulamin wynagradzania, zgodnie z którym pracownikom przysługuje miesięczna premia motywacyjna w wysokości do 20% płacy zasadniczej, o której wysokości decyduje każdorazowo Zarząd.

Rezerwy na zobowiązania

Zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne. Rezerwy tworzy się na podstawie dokonanych szacunków. Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

W zależności od okresu rozliczenia - rezerwy dzielimy na długoterminowe (powyżej Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

12 miesięcy od dnia bilansowego) oraz krótkoterminowe (poniżej 12 miesięcy od dnia bilansowego).

Zobowiązania finansowe

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się, jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wykazuje się w wartości wpływów pomniejszonej o bezpośrednie koszty emisji.

Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości: kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

Zobowiązania finansowe ze względu na kryterium terminu dzielą się na:

- długoterminowe,
- krótkoterminowe.

Zobowiązania finansowe krótkoterminowe to te, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Zobowiązania finansowe długoterminowe to te, których termin spłaty wynosi więcej niż 12 miesięcy, licząc od dnia bilansowego.

Zobowiązania finansowe ze względu na charakter dzielą się na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat

Do tej kategorii klasyfikuje się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się, jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa Kapitałowa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy Kapitałowej, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów

pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Kredyty, pożyczki i pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnej stopy.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Leasing

Leasing rzeczowych aktywów trwałych, przy którym Grupa przejmuje praktycznie wszystkie korzyści i rodzaje ryzyka wynikające z tytułu własności, klasyfikowany jest jako leasing finansowy. Leasing finansowy jest kapitalizowany w momencie rozpoczęcia okresu leasingu według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej składników majątku będących przedmiotem leasingu oraz wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą płatność z tytułu leasingu dzieli się na zobowiązanie i koszty finansowe, aby uzyskać stałą stopę w stosunku do pozostałego salda zadłużenia. Odpowiednie zobowiązania z tytułu leasingu, pomniejszone o koszty finansowe, ujmuje się w pozostałych zobowiązaniach. Część odsetkowa kosztów finansowych obciąża rachunek zysków i strat przez okres trwania leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda. Składniki rzeczowych aktywów trwałych nabyte w ramach umów leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania danego składnika aktywów. Leasing, w którym leasingodawca zachowuje zasadniczo wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści z tytułu własności, klasyfikuje się jako leasing operacyjny. Opłaty leasingowe uiszczane w ramach leasingu operacyjnego (pomniejszone o wszelkie dodatkowe świadczenia uzyskane od leasingodawcy) obciążają rachunek zysków i strat liniowo przez okres obowiązywania umowy leasingowej.

Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

Zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, zobowiązania są obecnymi, wynikającymi ze zdarzeń przeszłych obowiązkami Grupy Kapitałowej Hutmen, których wypełnienie (jak się oczekuje) spowoduje wypływ z Grupy Kapitałowej Hutmen środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania wycenia się wg kosztu zamortyzowanego metodą efektywnej stopy procentowej.

Zgodnie z MSR 21 *Skutki zmian kursów wymiany walut*, zobowiązania w walutach obcych wykazuje się w księgach rachunkowych w ciągu roku obrotowego w wartości godziwej przeliczonej na złote polskie według kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień dokonania transakcji z tym, że jeżeli operacja jest dokumentowana dowodem odprawy celnej, stosuje się kurs określony przy odprawie. Natomiast otrzymane zaliczki w walucie obcej w ciągu roku obrotowego ujmuje się po kursie sprzedaży walut stosowanym przez bank, z którego usług korzysta Grupa Kapitałowa.

Na dzień bilansowy zobowiązania w walutach obcych wycenia się według kursu średniego ustalonego dla danej waluty na ten dzień przez Narodowy Bank Polski. Powstałe w wyniku wyceny bilansowej różnice kursowe odnosi się bezpośrednio na przychody bądź koszty finansowe.

Różnice kursowe od zobowiązań wyrażonych w walutach obcych powstałe w wyniku zapłaty zalicza się odpowiednio do przychodów bądź kosztów finansowych.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub strata ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat chyba, że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa Kapitałowa Hutmen definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych), zabezpieczenie od ryzyka zmian cen metali przyszłych zobowiązań i transakcji.

Wartość godziwą instrumentów pochodnych traktowanych jako zabezpieczenie klasyfikuje się jako składnik aktywów trwałych lub zobowiązań długoterminowych, jeśli okres pozostały do zapadalności powiązania zabezpieczającego przekracza 12 miesięcy, lub też jako składnik aktywów obrotowych, jeśli okres ten jest krótszy niż 12 miesięcy.

Instrumenty pochodne nie wyznaczone jako efektywne powiązanie zabezpieczające klasyfikuje się jako aktywa lub zobowiązania obrotowe.

Instrumenty pochodne wbudowane

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy nie będące instrumentami finansowymi traktowane są, jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Zabezpieczenie wartości godziwej (wyłączone z rachunkowości zabezpieczeń)

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych zdefiniowanych i sklasyfikowanych jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa Kapitałowa Hutmen definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych oraz ryzyka rynkowego obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych oraz ryzyka rynkowego w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są, jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno

w chwili zaistnienia powiązania, jak i potem, na bieżąco.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zdefiniowanych i zakwalifikowanych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych odnoszona jest z odroczeniem na kapitał własny. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmowane są niezwłocznie w rachunku zysków i strat, jako część kosztów lub przychodów.

Kwoty odroczone z odroczeniem w kapitał własny odzyskiwane są w rachunku wyników w okresie, w którym pozycja zabezpieczana wykazywana jest w rachunku zysków i strat. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja spowoduje ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań niefinansowych, zyski i straty odniesione uprzednio w kapitał własny przenosi się do początkowej wyceny kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań.

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania obejmują rozliczenia międzyokresowe bierne oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów.

Zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe* **rozliczenia międzyokresowe bierne** są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Stopień niepewności w przypadku rozliczeń międzyokresowych biernych jest mniejszy niż w przypadku rezerw.

Grupa Kapitałowa Hutmen dokonuje rozliczeń międzyokresowych kosztów mających na celu przypisanie do danego okresu kosztów dotyczących tego okresu. Do poszczególnych tytułów biernych rozliczeń międzyokresowych Grupa Kapitałowa Hutmen stosuje indywidualnie oszacowany okres rozliczeń w zależności od charakteru rozliczanej pozycji. Do biernych rozliczeń międzyokresowych zalicza się świadczenia przyjęte przez Grupę Kapitałową Hutmen, które nie stanowią jeszcze zobowiązania do zapłaty. Świadczenia te ustala się w wartościach szacunkowych. Przy ustalaniu odpisów rozliczeń międzyokresowych, uwzględnia się zasadę ostrożności, a przede wszystkim zasadę współmierności kosztów do przychodów, których uzyskaniu one służą.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności i obejmują w szczególności środki pieniężne (dotacje) otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych oraz prac rozwojowych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł.

2.5. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne odpisy oraz należny podatek od towarów i usług.

Sprzedaż produktów, towarów i materiałów.

Przychody ze sprzedaży ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy Kapitałowej Hutmen na nabywcę znacznego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów,
- scedowania przez Grupę Kapitałową Hutmen funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami,
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów,
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że Grupa Kapitałowa Hutmen otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją,
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody z tytułu wykonywanych usług ujmuje się w momencie wykonania usług i obejmują ogół usług działalności podstawowej oraz działalności pomocniczej.

2.6. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy procentowej, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

2.7. Koszt wytworzenia produktów

Koszt wytworzenia, po którym wyceniane są produkty obejmuje:

- koszty bezpośrednie,
- uzasadnioną część kosztów pośrednich.

Do kosztów bezpośrednich zalicza się materiały bezpośrednie, robociznę bezpośrednią oraz energię i paliwo technologiczne.

Do uzasadnionej części kosztów pośrednich zalicza się zmienne koszty pośrednie produkcji oraz tę część stałych pośrednich kosztów produkcji, która odpowiada poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych. Normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych określa się na podstawie średniego poziomu produkcji z lat ubiegłych oraz planowanego poziomu produkcji uwzględniającego sytuację na rynku metali nieżelaznych (budżet), przy uwzględnieniu konieczności remontów.

Na dany rok bilansowy normatyw jest wydawany w formie odrębnego pisma.

Do kosztu wytworzenia produktów nie zalicza się kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu, stanowiących koszt okresu.

2.8. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy stanowi obciążenie wyniku finansowego brutto i obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony (opisany w polityce rachunkowości jako rezerwa i aktywa z tytułu podatku odroczonego).

Bieżący podatek dochodowy jest to kwot ustalona na podstawie przepisów podatkowych,

która jest naliczana od dochodu do opodatkowania za dany okres.

2.9. Pozostałe zasady

Prawo wieczystego użytkowania gruntu występujące w Grupie Kapitałowej nadane decyzją administracyjną bez opłaty wstępnej ujmowane jest pozabilansowo w wartości wynikającej z wyceny będącej podstawą do naliczania opłat za użytkowanie wieczyste. Nie podlega amortyzacji ani testowi na utratę wartości zgodnie z MSR 36 *Utrata wartości aktywów*. Prawo wieczystego użytkowania gruntów jest zaklasyfikowane jako leasing operacyjnych, a opłaty są odnoszone w rachunek wyników w okresie, którego dotyczą.

Grupa Kapitałowa Hutmen prowadzi ewidencję kosztów w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym. W sprawozdaniach finansowych prezentuje się kalkulacyjny układ rachunku zysków i strat.

Zysk (strata) przed opodatkowaniem ustala się stosując zasadę ciągłości, kontynuacji działalności, memoriału, współmierności i ostrożności.

Zysk (strata) przed opodatkowaniem składa się z:

- różnicy przychodów ze sprzedaży produktów, usług, materiałów i towarów, a ich kosztów wytworzenia lub cen nabycia i zmniejszających tę różnicę kosztów ogólnego zarządu i kosztów sprzedaży.
- różnicy między pozostałymi przychodami operacyjnymi, a pozostałymi kosztami operacyjnymi,
- różnicy pomiędzy przychodami a kosztami finansowymi.

Zysk (stratę) przed opodatkowaniem doprowadzają do wyniku finansowego netto obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego tj. podatek dochodowy od osób prawnych (bieżący i odroczony).

Należny bieżący podatek dochodowy od osób prawnych wykazany w rachunku zysków i strat jest obliczany zgodnie z odpowiednimi przepisami podatkowymi.

2.10. Zasady konsolidacji w Grupie Kapitałowej Hutmen

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdanie finansowe jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek kontrolowanych przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma zdolność do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Jednostki zależne spełniające warunki konsolidacji, podlegają włączeniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli.

Wyłączeniu z konsolidacji podlegają jednostki zależne których dane są nieistotne z punktu widzenia prezentowanych danych skonsolidowanych.

Jednostka zależna to wszelkie jednostki (w tym jednostki specjalnego przeznaczenia), w odniesieniu do których Grupa Kapitałowa Hutmen ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa Kapitałowa Hutmen kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki powiązane stosują do celów konsolidacji jednolite zasady rachunkowości obowiązujące w jednostce dominującej oraz jednolitą formę i zakres sprawozdań

jednostkowych, będących podstawą konsolidacji w Grupie Kapitałowej Hutmen. Dane jednostek o odmiennych zasadach rachunkowości, do celów konsolidacji podlegają przekształceniom odpowiednio do zasad rachunkowości jednostki dominującej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzane jest na dzień bilansowy oraz za okres obrotowy określony dla sprawozdania jednostkowego jednostki dominującej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe wyrażone jest w walucie polskiej.

Jednostki zależne konsolidowane metodą pełną dokonują uzgodnień wzajemnych transakcji okresu sprawozdawczego oraz wzajemnych rozrachunków na dzień bilansowy.

Udziały niekontrolujące w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są, jako składnik kapitału własnego Grupy Kapitałowej Hutmen. Na udziały niekontrolujące składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych (patrz niżej) oraz udziały niekontrolujące w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia. Straty ponoszone przez jednostkę zależną są alokowane na udziały nie dające kontroli, nawet w sytuacji, gdy straty przekroczą wartość udziału nie dającego kontroli.

Metody konsolidacji

Jednostki zależne konsolidowane są metodą pełną, według której skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzane jest poprzez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań tych jednostek z danymi sprawozdania jednostki dominującej, bez względu na procentowy udział jednostki dominującej we własności jednostek zależnych oraz dokonanie wyłączeń i korekt konsolidacyjnych.

Korekty konsolidacyjne

- wyłączenie wartości udziałów w jednostkach zależnych w korespondencji z kapitałem zakładowym w przypadku spółek utworzonych przez wydzielenie majątku spółki dominującej oraz w korespondencji z częścią kapitału własnego będącego na stanie przed objęciem konsolidacją w odniesieniu do spółek zakupionych,
- wyłączenie obrotów z operacji dokonanych w okresie sprawozdawczym między jednostkami powiązаныmi objętymi konsolidacją metodą pełną,
- korekty zysków lub strat nie zrealizowanych w Grupie, zawartych w skonsolidowanych aktywach i powstałych w wyniku sprzedaży składników aktywów po cenach innych niż ich wartość księgowa netto,
- wyłączenie wzajemnych należności i zobowiązań z wszelkich tytułów,
- wyłączenie z kapitałów części kapitału przypadającego na udziały niekontrolujące.

Wartość firmy jednostek konsolidowanych

Aktywa i zobowiązania spółki zależnej na dzień włączenia jej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego ujmowane są w wartości godziwej.

Nadwyżka ceny przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej aktywów netto jednostki na dzień przejęcia nad nią kontroli, powoduje powstanie wartości firmy.

Wartość firmy jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego bilansu, nie jest amortyzowana tylko podlega corocznemu testowi na utratę wartości zgodnie z MSR 36. Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu.

Jeżeli występuje nadwyżka między wartością godziwą aktywów netto a ceną przejęcia to, po dokonaniu ponownej wyceny, ujmuje się różnicę niezwłocznie w bieżącym wyniku finansowym zgodnie z MSSF 3.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostką stowarzyszoną jest jednostka, na którą spółka dominująca wywiera znaczący wpływ, nie będąca jednostką zależną ani udziałem we wspólnym przedsięwzięciu spółki dominującej. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Jednostki stowarzyszone wyceniane są metodą praw własności, poprzez wyodrębnienia w aktywach trwałych skonsolidowanego bilansu pozycji „udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności”, wykazując udziały w cenie ich nabycia skorygowaną o różnicę między ceną nabycia a wartością udziałów w aktywach netto jednostki. Skorygowaną cenę nabycia ustaloną na dzień uzyskania znaczącego wpływu albo kontroli lub współkontroli powiększa się lub pomniejsza o przypadające na rzecz jednostki dominującej lub innej jednostki objętej konsolidacją zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego tej jednostki podporządkowanej, jakie nastąpiły od dnia uzyskania znaczącego wpływu albo kontroli lub współkontroli do dnia bilansowego. Cenę nabycia koryguje się również o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości inwestycji. Strat jednostek stowarzyszonych przekraczających wartość udziału Grupy w tych jednostkach nie ujmuje się, chyba, że Spółka ma wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

2.11. Segmenty działalności

Zmiany zasad prezentacji informacji dotyczących segmentów operacyjnych i geograficznych.

Od 1 stycznia 2009 roku Grupa Kapitałowa Hutmen zastosowała MSSF 8 *Segmenty operacyjne*. Zgodnie z wymogami MSSF 8, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Grupy, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzieleniu zasobów do danego segmentu i oceniając jego wyniki finansowe.

Segmenty operacyjne

Grupa Kapitałowa Hutmen nie dokonywała zmian w zakresie klasyfikacji segmentów branżowych. Grupa, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, wyodrębnia:

- segment miedź,
- pozostałe segmenty obejmujące pozostałą działalność w Grupie.

Segmenty geograficzne

Jako, że Grupa Kapitałowa Hutmen obejmuje jednostki mające siedzibę w kraju, za kryterium wydzielenia powyższych segmentów, przyjęto kierunki sprzedaży realizowane przez Grupę Kapitałową Hutmen.

Grupa Kapitałowa Hutmen realizuje sprzedaż do następujących obszarów geograficznych (wg MSSF 8):

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- kraj,
- Unia Europejska,
- pozostałe kraje eksportowe.

2.12. Dane szacunkowe oraz oparte o założenia poczynione przez Zarząd

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Zarząd określonych szacunków i złożeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Większość szacunków oparta jest na analizach i jak najlepszej wiedzy Zarządu. Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia odnoszą się do:

– **okresów użytkowania aktywów trwałych** - przedmiotem szacunku jest ustalenie przewidywanego okresu użytkowania, który w trakcie eksploatacji może ulegać skróceniu bądź wydłużeniu. Grupa dokonuje weryfikacji okresu użytkowania środków trwałych raz w roku obrotowym, uwzględniając m.in. okres ekonomicznej użyteczności, wartość końcową składnika aktywów oraz oczekiwany sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

W przypadku zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji z grupy grunty i budynki o +/- 10 lat a dla składników majątkowych z grupy maszyny i urządzenia o +/- 5 lat, wpływ zmiany na skonsolidowany wynik finansowy wyniósłby odpowiednio: zmniejszenie kosztów amortyzacji o 1 457 tys. PLN lub zwiększenie kosztów amortyzacji o 1 767 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednio: zmniejszenie kosztów amortyzacji o 1 734 tys. PLN lub zwiększenie kosztów amortyzacji o 2 405 tys. PLN).

– **odpisów z tytułu utraty wartości aktywów trwałych** - przedmiotem szacunku są przyszłe przepływy pieniężne z użytkowania środka trwałego, włączając wartość rezydualną a także przyjęta stopa dyskontowa, szacowana na bazie średnioważonego kosztu kapitału. Przyszłe przepływy pieniężne zależą od wielu czynników, a zmiany założeń będą miały wpływ na wysokość wartości odzyskiwanej aktywów.

– **odpisów aktualizujących aktywa obrotowe (zapasy i należności)**, w przypadku zapasów oszacowanie odpisu dokonuje się w oparciu o ustalenie różnicy między wartością netto możliwą do uzyskania a ceną nabycia/kosztami wytworzenia. Natomiast szacowanie odpisu należności to różnica między wartością bilansową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych wg efektywnej stopy procentowej. Szacowaniu podlega stopa dyskontowa, a także spodziewany czas otrzymania przepływów pieniężnych.

– **świadczeń pracowniczych oraz rezerw na odprawy emerytalne i podobne** - aktualna wartość świadczeń oraz rezerw zależy od wielu czynników, które są ustalane metodami aktuarijnymi. Założenia stosowane przy ustalaniu kosztu netto (dochodu) dla emerytur obejmują stopę dyskontową. Wszelkie zmiany tych założeń będą miały wpływ na wartość zobowiązań emerytalnych.

– **rezerw na przewidywane zobowiązania z tytułu działalności gospodarczej** - tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Wartości bilansowe szacunków oraz szczegółowe założenia zostały zaprezentowane w części liczbowej sprawozdania przy konkretnych tytułach, do których się odnoszą.

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.13. Zamierzenia, co do dalszego prowadzenia działalności Grupy Kapitałowej Hutmen

Najistotniejszymi podmiotami Grupy Kapitałowej Hutmen są Hutmen S.A. i WM Dziedzice S.A.

a) Hutmen S.A.

W 2016 roku Hutmen S.A. uzyskał ujemny wynik netto w kwocie -11 018 tys. PLN. Decydujący wpływ na wynik miał utworzony odpis na należności z tytułu udzielonej pożyczki HMN Szopienice S.A. w likwidacji w kwocie 11 000 tys. PLN. W roku 2016 spółka odnotowała spadek przychodów ze sprzedaży wynikający ze znacznego spadku ilości sprzedanych materiałów. Znacznie mniejszą skalę spadków zanotowały przychody ze sprzedaży produktów.

Przy sporządzeniu niniejszego sprawozdania finansowego przyjęto założenie funkcjonowania Hutmen S.A. w niezmienionym istotnie zakresie w bieżącej lokalizacji. Spółka posiada stosowne bezterminowe pozwolenie zintegrowane na prowadzenie działalności w bieżącym zakresie i lokalizacji. Przyjmując powyższe założenie Zarząd Hutmen S.A. uznał, iż na dzień 31.12.2016 r. nie zaszły przesłanki do przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów.

Zarząd Hutmen S.A. uważa, iż nie istnieje zagrożenie kontynuacji działalności Spółki przez co najmniej 12 miesięcy od daty sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego. W związku z tym nie istnieje potrzeba reklasyfikacji i zmiany wyceny aktywów i pasywów, która byłaby konieczna gdyby spółka nie była w stanie kontynuować swojej działalności w niezmienionym istotnie zakresie.

b) WM „Dziedzice” S.A.

W 2016 roku Spółka osiągnęła zysk netto w wysokości 17 601 tys. PLN. Zysk netto zwiększył się o 6 867 tys. PLN w porównaniu do 2015 roku. Poprawa wyniku dotyczyła podstawowej działalności operacyjnej. W 2016 roku sprzedaż była niższa o 271 ton. Pomimo niższych ilości sprzedaży spółka wypracowała znacznie wyższą efektywność na zrealizowanej sprzedaży w porównaniu do roku 2015 co bezpośrednio przełożyło się na wyższy wynik finansowy.

3. Przychody ze sprzedaży

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Przychody ze sprzedaży towarów	98	1 191
Przychody ze sprzedaży materiałów	14 393	187 619
Przychody ze sprzedaży produktów	839 019	875 788
Przychody ze świadczenia usług	5 567	5 932
Przychody ze sprzedaży razem	859 077	1 070 530

Sprzedaż produktów Grupy realizowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i na rynki zagraniczne, przede wszystkim do krajów UE (Niemcy, Czechy, Austria) oraz na rynek amerykański. Wyroby Grupy znajdują zastosowanie w budownictwie, przemyśle elektrotechnicznym i elektronice, przemyśle monetarnym, metalurgii i odlewnictwie oraz przemyśle maszynowym. Drugim, znaczącym kanałem dystrybucji jest sprzedaż do firm handlowych (hurtowni materiałów metalowych).

W okresie 12 miesięcy zakończonych 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. nie uzyskano przychodów z transakcji z pojedynczym klientem wynoszących 10% lub więcej ogółu skonsolidowanych przychodów Grupy Kapitałowej Hutmen.

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

4. Segmenty działalności

4.1. Podstawowy układ sprawozdawczy - segmenty branżowe

Podstawowym podziałem na segmenty dla Grupy kapitałowej Hutmen jest podział na segmenty branżowe, a uzupełniającym na segmenty geograficzne.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa Kapitałowa Hutmen działa w obszarze jednego segmentu metali – miedzi.

Segment ten zawiera produkcję wyrobów odlewanych, walcowanych oraz wyciskanych i ciągnionych z metali i ich stopów. W obszarze tym prowadzi działalność Spółka dominująca Hutmen S.A. i Spółka zależna WM Dziedzice S.A.

Pozostały segment obejmuje działalność prowadzoną przez MBO - Hutmen jv. Sp. z o.o. (produkcja stopów cyny). Wynik na działalności zgodnie z MSSF 8 liczony jest jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży, a kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz kosztami sprzedaży. Pozostałych kosztów nie ma możliwości w sposób miarodajny odnieść na poszczególne segmenty.

Wyniki segmentów za rok zakończony 31 grudnia 2016 r. przedstawiają się następująco:

Segmenty branżowe /w tys. PLN/	Miedź	Pozostała działalność	Razem
12 miesięcy zakończone 31/12/2016			
Łączne przychody ze sprzedaży	856 057	11 562	867 619
Sprzedaż pomiędzy segmentami	8 248	294	8 542
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	847 809	11 268	859 077
Amortyzacja	8 344	42	8 386
Zysk operacyjny (wynik segmentu)	43 987	1 516	45 503
Aktywa segmentu	482 577	6 161	488 738
Zobowiązania segmentu	205 748	862	206 610
12 miesięcy zakończone 31/12/2015			
Łączne przychody ze sprzedaży	1 069 025	11 049	1 080 074
Sprzedaż pomiędzy segmentami	9 380	164	9 544
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	1 059 645	10 885	1 070 530
Amortyzacja	8 351	39	8 390
Zysk operacyjny (wynik segmentu)	38 024	1 456	39 480
Aktywa segmentu	480 352	5 561	485 913
Zobowiązania segmentu	205 870	733	206 603

Nakłady inwestycyjne poniesione w 2016 r. dotyczyły głównie segmentu miedzi.

4.2. Uzupełniający układ sprawozdawczy - segmenty geograficzne

Jako, że Grupa Kapitałowa Hutmen obejmuje jednostki mające siedzibę w kraju, za kryterium wydzielenia powyższych segmentów, przyjęto kierunki sprzedaży realizowane przez Grupę Kapitałową Hutmen.

Grupa Kapitałowa Hutmen realizuje sprzedaż do następujących obszarów geograficznych (wg MSSF 8): kraj, Unia Europejska, pozostałe kraje eksportowe.

Przyporządkowanie aktywów i pasywów do poszczególnych segmentów następuje proporcjonalnie do przychodów ze sprzedaży.

Segmenty geograficzne 2016 r.	Kraj	Unia Europejska	Pozostały eksport	Razem
	Przychody od klientów zewnętrznych	375 377	451 561	32 139
<i>Udział przychodów segmentu w sprzedaży</i>	<i>44%</i>	<i>53%</i>	<i>4%</i>	<i>100%</i>
Aktywa segmentu	213 556	256 898	18 284	488 738

Segmenty geograficzne 2015 r.	Kraj	Unia Europejska	Pozostały eksport	Razem
	Przychody od klientów zewnętrznych	376 857	654 243	39 430
<i>Udział przychodów segmentu w sprzedaży</i>	<i>35%</i>	<i>61%</i>	<i>4%</i>	<i>100%</i>
Aktywa segmentu	171 055	296 945	17 913	485 913

5. Koszty wg rodzaju

	12 miesięcy zakończonych 31/12/2016	12 miesięcy zakończonych 31/12/2015
a) amortyzacja	8 386	8 390
b) zużycie materiałów i energii	752 502	788 969
c) usługi obce	24 244	27 946
d) podatki i opłaty	6 203	5 337
e) wynagrodzenia i świadczenia na rzecz pracowników	36 815	36 221
f) ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	10 335	10 036
g) pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu):	1 113	1 066
- koszty podróży służbowych	181	144
- koszty reklamy i reprezentacji	8	9
- koszty ubezpieczeń majątkowych	570	530
- inne koszty	354	383
Koszty według rodzaju, razem	839 598	877 965
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14 120	184 803
Zmiana stanu produktów, produktów w toku i rozliczeń międzyokresowych	-14 245	2 348
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	-7 440	-15 857
Koszty sprzedaży	-19 835	-20 510
Koszty ogólnego zarządu	-18 459	-18 209
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	793 739	1 010 540

Grupa zabezpiecza koszt wytworzenia produktów związanych z ryzykiem zmiany cen surowców.

Kwota z tego tytułu odnoszona w koszt materiałowy w 2016 roku wyniosła: -5 711 tys. PLN, a w 2015 roku wyniosła 3 347 tys. PLN.

6. Pozostałe przychody operacyjne

	12 miesięcy zakończonych 31/12/2016	12 miesięcy zakończonych 31/12/2015
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	97	168
Rozwiązanie rezerw na należności	108	245
Rozwiązanie rezerw na zapasy		57
Rozwiązanie pozostałych rezerw	19	22
Rozliczenie nadwyżek inwentaryzacyjnych	195	422
Odszkodowania	112	301

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przychód ze złomowania majątku obrotowego	13	54
Wycena inwestycji w nieruchomości		310
Zwrot kosztów sądowych i egzekucyjnych	72	
Pozostałe	106	727
Pozostałe przychody operacyjne	722	2 306

7. Pozostałe koszty operacyjne

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Złomowanie majątku obrotowego	322	664
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	11	
Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania	8	19
Utworzenie rezerw na należności	686	4 895
Utworzenie pozostałych rezerw	300	150
Utworzenie rezerwy na przewidywane straty z operacji gospodarczych w toku	548	
Likwidacja aktywów trwałych i obrotowych, złomowanie		
Koszty sądowe i odszkodowania	233	14
Rozliczenie niedoborów	155	7
Składki członkowskie	49	13
Ubezpieczenia	32	17
Szkody	84	627
Pozostałe	381	393
Pozostałe koszty operacyjne	2 809	6 799

Największy wpływ na pozostałe koszty operacyjne miało utworzenie rezerw na należności zagrożone.

8. Przychody finansowe

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	2 489	1 870
- noty odsetkowe	123	1 027
- odsetki handlowe od należności	32	65
- odsetki od udzielonej pożyczki	3 616	3 843
- odpis na odsetki od udzielonej pożyczki	-3 616	-3 817
- odsetki od obligacji	2 334	752
Otrzymane dywidendy	1	
Zysk ze zbycia inwestycji		481
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	75	87
Pozostałe przychody finansowe	30	212
Przychody finansowe	2 595	2 650

W przychodach finansowych w roku 2016 i 2015 nie zostały ujęte przychody z tytułu odsetek od udzielonych pożyczek, ponieważ były one sukcesywnie w ciągu roku odpisywane.

9. Koszty finansowe

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Koszty z tytułu odsetek, w tym:	3 876	3 595
- odsetki bankowe oraz od udzielonej pożyczki	2 825	2 855
- odsetki handlowe od zobowiązań	278	15

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

-odsetki od factoringu	382	521
-pozostałe	391	204
Rezerwa na udzielone pożyczki	11 000	11 882
Odpis z tytułu trwałej utraty wartości	1 160	
Pozostałe koszty finansowe	537	917
Koszty finansowe	16 573	16 394

Największy wpływ na koszty finansowe w roku 2016 ma utworzenie rezerwy na należności z tytułu pożyczek udzielonych HMN Szopienice S.A. w likwidacji kwotę 11 000 tys. PLN. W kosztach finansowych roku 2016 Spółka ujęła odpis aktualizujący wartość posiadanych notowanych akcji na kwotę 1 160 tys. PLN, gdyż potraktowała spadek cen posiadanych akcji jako przesłankę do uwzględnienia utraty wartości.

W kosztach z tytułu odsetek ujęta jest kwota kosztów obsługi kredytów, pożyczek i factoringu. W wartości kosztów z tytułu odsetek ujęto odsetki od kredytów i pożyczek, wykazane w nocie 27.1.

10. Podatek dochodowy

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Zysk (Strata) brutto	10 979	3 034
Podatek wg stawek krajowych, mających zastosowanie do dochodów w Polsce	2 065	555
Przychody nie podlegające opodatkowaniu	-1 520	-2 711
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	6 104	8 066
Przychody i koszty podatkowe nie ujęte bezpośrednio w kapitałach	-2 267	-2 538
Straty podatkowe, z których tytuł nie rozpoznano aktywów z tyt.odroc.pod.doch.	-4 280	-2 567
Wpływ niewykorzystanych strat podatkowych z lat ubiegłych	-102	-805
Podatek odroczony rozpoznany w okresie od różnic przejściowych	162	280
Podatek dochodowy zapłacony w okresie	4 471	2 651
Wpływ odpisania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub brak możliwości wykorzystania rezerwy na odroczony podatek dochodowy	-847	-717
Obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	3 786	2 214
Efektywna stawka podatku	34,48%	72,96%

Podatek dochodowy wykazywany bezpośrednio w kapitale własnym związany z aktualizacją do wartości godziwej instrumentów finansowych spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń w 2016 r. wyniósł: 1 996 tys. PLN, a w 2015 roku: -863 tys. PLN.

11. Dochód przypadający na 1 akcję

	12 miesięcy zakończone 31/12/2016	12 miesięcy zakończone 31/12/2015
Zysk/(strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 892	- 2 594
Średnia ważona liczba akcji zwykłych(tys. szt.)	25 596	25 596
Dochód na akcję (PLN/akcję)	0,07	-0,10
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (tys. szt.)	25 596	25 596
Dochód rozwodniony na akcje (PLN/akcje)	0,07	-0,10

12. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe (wg grup rodzajowych) w okresie od 1.01.2016 do 31.12.2016	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	1 054	77 581	204 202	2 222	9 987	295 046
b) zwiększenia (z tytułu)		1 618	3 534	321	75	5 548
- zakup gotowych środków trwałych		3 077	4 581	87	85	7 830
- środki trwałe w budowie		-1 459	-1 047	-41	-10	-2 557
- najem, dzierżawa, leasing				275		275
c) zmniejszenia (z tytułu)			145	302	39	486
-sprzedaż, likwidacja			711	302	39	1 052
- inne zmniejszenia			-566			-566
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	1 054	79 199	207 591	2 241	10 023	300 108
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu		8 687	57 730	1 160	5 389	72 966
f) amortyzacja za okres (z tytułu)		1 311	5 347	87	458	7 203
-amortyzacja planowa		1 311	6 000	280	497	8 088
-sprzedaż, likwidacja			-653	-193	-39	-885
- inne						
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu		9 998	63 077	1 247	5 847	80 169
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu		753	40 892	63	1 472	43 180
- zwiększenie		12 708	570			13 278
- zmniejszenie			48			48
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu		13 461	40 414	63	1 472	56 410
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	1 054	55 740	103 100	931	2 704	163 529
<i>Średni okres amortyzacji w latach</i>		27	17	24	15	

Nakłady inwestycyjne

Wartość w tys. PLN

Nakłady poniesione na niefinansowe aktywa trwałe w roku 2016

5 878

- Grunty
- budynki i budowle
- urządzenia techniczne i maszyny
- środki transportu
- pozostałe aktywa trwałe
- wartości niematerialne

279
3 757
1 707
42
85
8

Planowane nakłady inwestycyjne na niefinansowe aktywa trwałe na następny rok

27 041

- budynki i budowle
- urządzenia techniczne i maszyny
- inne
- w tym na ochronę środowiska

885
24 725
1 431
4 070

Struktura własnościowa

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
a) własne	163 195	165 949
b) używane na podstawie umowy leasingu finansowego, w tym:	334	243
-środki transportu	334	243
Rzeczowe środki trwałe razem	163 529	166 192

Rzeczowe aktywa trwałe (wg grup rodzajowych) w okresie od 1.01.2015 do 31.12.2015	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe, razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	1 039	75 934	207 777	2 342	9 962	297 054
b) zwiększenia (z tytułu)	15	1 501	4 016	283	178	5 993
- zakup gotowych środków trwałych	15	270	2 218	111	168	2 782
- środki trwałe w budowie		1 231	1 798	41	10	3 080
- najem, dzierżawa, leasing				131		131
c) zmniejszenia (z tytułu)		-146	7 591	403	153	8 001
- sprzedaż, likwidacja		1 055	8 685	403	153	10 296
- inne zmniejszenia		-1 201	-1 094			-2 295
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	1 054	77 581	204 202	2 222	9 987	295 046
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu		7 504	54 016	1 135	5 133	67 788
f) amortyzacja za okres (z tytułu)		1 183	3 714	25	256	5 178
- amortyzacja planowa		1 183	6 169	238	409	7 999
- sprzedaż, likwidacja		-265	-2 657	-213	-153	-3 288
- inne		265	202			467
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu		8 687	57 730	1 160	5 389	72 966
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu		13 461	44 548	63	1 502	59 574
- zwiększenie			566			566
- zmniejszenie			4 252			4 252
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu		13 461	40 862	63	1 502	55 888
j) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	1 054	55 433	105 610	999	3 096	166 192
<i>Średni okres amortyzacji w latach</i>		28	17	23	15	

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa Hutmen w działalności kontynuowanej posiadała środki trwałe w budowie o wartości 1 422 tys. PLN. W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa Hutmen nie aktywowała w wartości rzeczowych aktywów trwałych kosztów finansowania zewnętrznego.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe o wartości netto 112 385 tys. PLN dotyczące działalności kontynuowanej Grupy stanowiły zabezpieczenie kredytów i pożyczek oraz zobowiązań handlowych z tytułu zakupu surowców, tj.:

- Budynki, lokale i budowle: wartość 47 173 tys. PLN.
- Urządzenia techniczne i maszyny oraz inne środki trwałe: wartość 65 212 tys. PLN.

Okres użytkowania aktywów trwałych został określony na podstawie założeń przyjętych przez Zarząd spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Hutmen i wynosi tyle, co podane pod tabelą średnie okresy amortyzacji dla poszczególnych grup.

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysku i strat wynosi 118 tys. PLN.

Wartość bilansowa nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych wynosi 235 tys. PLN.

Wartość bilansowa brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych, rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu wynosi 8 754 tys. PLN.

W sprawozdaniu za 2016 rok ujęto odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych pojedynczych składników rzeczowych aktywów trwałych na kwotę 19 tys. PLN.

Wartość środków trwałych wykazywana pozabilansowo wynosi 40 016 tys. PLN.

Wartość nominalna minimalnych opłat z tytułu leasingu operacyjnego wyniosła 70 416 tys. PLN i została zaprezentowana w nocie 29.

Zarządy spółek GK Hutmen uznały, iż na dzień 31 grudnia 2016 r. nie zaszyły przesłanki do przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów.

13. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne (wg grup rodzajowych) w okresie od 1.01.2016 do 31.12.2016	Prace rozwojowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje, oprogramowania	Inne WNiP	Wartości niematerialne i prawne, razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	4 562	6 345	35	10 942
b) zwiększenia (z tytułu)		85	1	86
- nabycie		85	1	86
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-
-sprzedaż, likwidacja				
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 562	6 430	36	11 028
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	4 281	5 862	35	10 178
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	136	161	1	298
-amortyzacja planowa	136	161	1	298
-sprzedaż, likwidacja				
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	4 417	6 023	36	10 476
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	145	407	-	552
Średni okres amortyzacji w latach	11	19		

Wartość bilansowa brutto wszystkich, w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych będących nadal w używaniu wynosi 8 411 tys. PLN.

Amortyzacja wartości niematerialnych została odniesiona w koszty operacyjne rachunku zysków i strat.

Wartości niematerialne (wg grup rodzajowych) w okresie od 1.01.2015 do 31.12.2015	Prace rozwojowe	Nabyte koncesje, patenty, licencje, oprogramowania	Inne WNiP	Wartości niematerialne i prawne, razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	4 562	6 208	35	10 805
b) zwiększenia (z tytułu)		149		149
- nabycie		149		149
c) zmniejszenia (z tytułu)		12		12
-sprzedaż, likwidacja		12		12
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	4 562	6 345	35	10 942
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	4 084	5 680	33	9 797
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	197	182	2	381
-amortyzacja planowa	197	194	2	393
-sprzedaż, likwidacja		-12		-12

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	4 281	5 862	35	10 178
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	281	483		764
Średni okres amortyzacji w latach	13	13		

14. Nieruchomości inwestycyjne

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Stan na początek okresu	18 276	17 966
Zwiększenia, w tym:	16	310
- wycena środków trwałych do wartości godziwej	16	310
Zmniejszenia	-	-
Nieruchomości inwestycyjne na koniec okresu	18 292	18 276

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktowane są jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymywane są w ewidencji ze względu na spodziewany wzrost wartości.

Składnikami nieruchomości inwestycyjnych są: prawo wieczystego użytkowania gruntów, budynki i budowle oraz inne środki trwałe ściśle związane z nieruchomością inwestycyjną przeznaczone pod wynajem. Wszystkie budynki i budowle są własnością spółki WM Dziedzice S.A.

W 2016 roku GK Hutmen nie uzyskała przychodów z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych. Koszty związane bezpośrednio z wynajmowanymi nieruchomościami wyniosły 26 tys. PLN.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu, w którym powstały. Wycena nieruchomości inwestycyjnych sporządzona została przez niezależnego eksperta. Wartość rynkową nieruchomości określono w podejściu dochodowym, stosując metodę skorygowanej ceny średniej (oszacowanie wartości rynkowej według przeciętnych cen sprzedaży podobnych nieruchomości w okresie dokonania wyceny).

Hierarchia wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2016 kształtuje się następująco:

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość godziwa na dzień 31/12/2016
Nieruchomości inwestycyjne-grunty budynki i budowle należące do WM Dziedzice S.A.	-	-	18 292	18 292

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nieruchomości inwestycyjne o wartości 18 292 tys. PLN stanowiły zabezpieczenie kredytów i pożyczek.

Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych oraz przekazania przychodów i zysków z tego tytułu.

15. Pozostałe aktywa długoterminowe i przychody przyszłych okresów

W roku 2016 WM Dziedzice S.A. opracowała i złożyła wniosek, który został pozytywnie oceniony przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju i rekomendowany do dofinansowania w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014 – 2020. Jest to dotacja pieniężna na realizację projektu „BRASS CAST&DRAW® Tech - Innowacyjna technologia wytwarzania wyrobów ze stopów miedzi o nowym standardzie jakości geometrycznej przeznaczonych do obróbki ubytkowej na szybkoobrotowych automatach skrawających”.

Koszty dotyczące projektu zostały aktywowane w pozycji Pozostałe aktywa długoterminowe w kwocie 173 tys. PLN.

Refundacja złożonych wniosków w roku 2016 w kwocie 63 tys. PLN została ujęta w pozycji Długoterminowe przychody przyszłych okresów.

16. Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Wartość udziałów w spółkach zależnych nie konsolidowanych	17	17
Wartość udziałów w spółkach stowarzyszonych	-	-
Odpisy aktualizujące na udziały w spółkach zależnych	-7	-7
Odpisy aktualizujące na udziały w spółkach stowarzyszonych	-	-
Wartość bilansowa udziałów i akcji	10	10

17. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (BO):	2 004	1 538
-Uznanie/(Obciążenie) wyniku finansowego w ciągu okresu z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	-46	27
- Zwiększenie/(Zmniejszenie) kapitału własnego w ciągu okresu z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	803	439
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 761	2 004
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (BO):	15 306	15 106
-(Uznanie)/Obciążenie wyniku finansowego w ciągu okresu z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	-309	-411
- (Zwiększenie)/Zmniejszenie kapitału własnego w ciągu okresu z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	-114	612
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 883	15 307
Podatek dochodowy odroczony (rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) netto	-12 122	-13 303

W Skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane i prezentowane jako nadwyżka w aktywach lub pasywach bilansu.

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 761	2 004
- odpisy aktualizujące należności	203	239
- rezerwy na przyszłe zobowiązania	474	315
- koszty przeglądu i badania bilansu oraz wyceny aktuarialnej	266	163
- na niewypłacone składki ZUS	162	154
- rezerwa na wynagrodzenia premiiowe	1	

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- ujemne różnice kursowe	6	1
- świadczenia pracownicze		86
- odsetki od zobowiązań	5	7
- zobowiązania z tytułu leasingu	214	194
- usługi informatyczne		3
- aktualizacja wartości zapasów	297	302
- wycena instrumentów pochodnych	826	452
- wycena aktywów dostępnych do sprzedaży	220	4
- niewykorzystane urlopy	87	84
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 883	15 307
- zmiana rezerw	1	
- różnice kursowe	-4	
- naliczone odsetki od należności	4	11
- wycena instrumentów pochodnych	901	1 015
- środki trwałe, o odmiennej stawce amortyzacyjnej	13 981	14 281

Wiekowanie strat podatkowych

Rok uzyskania	Strata podatkowa	Rok wygaśnięcia odliczenia	Odliczona strata podatkowa						Niewykorzystana strata podatkowa	Strata podatkowa do wykorzystania
			2011	2012	2013	2014	2015	2016		
2008	18 018	2013	9 009	1 855	7 154					
2009	29 562	2014	5 218	9	10 022	14 313				
2010	4 369	2015			1 579	2 158	632			
2011	17 969	2016			7 918	8 985	1 066			
2012	6 340	2017				2 632	3 170	538		
2015	366	2020							366	366
2016	1 008								1 008	1 008
SUMA	77 632		14 227	1 864	26 673	28 088	4 868	538	1 374	1 374

Na dzień bilansowy Grupa posiadała niewykorzystane straty podatkowe w kwocie 1 374 tys. PLN, które będą podlegały odliczeniu od przyszłych zysków podatkowych. Grupa nie rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od strat w związku z niepewnością co do wykorzystania zysków w przyszłości.

Realizacja aktywów/ rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	2 761	2 004
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które zostaną zrealizowane w okresie dłuższym niż 12 miesięcy:	1 568	1 812
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które zostaną zrealizowane w okresie krótszym niż 12 miesięcy:	1 193	192
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:	14 883	15 307
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które zostaną zrealizowane w okresie dłuższym niż 12 miesięcy:	14 883	14 291
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, które zostaną zrealizowane w okresie krótszym niż 12 miesięcy:		1 016

18. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Akcje w spółkach notowanych na giełdzie	2 005	2 005
Odpisy aktualizujące	-1 165	-25
Udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	190	190
Odpisy aktualizujące	-187	-187
Razem	843	1 983

Jako aktywa dostępne do sprzedaży wykazane są udziały w spółkach nienotowanych oraz w spółkach notowanych na GPW w Warszawie. Wartość udziałów w spółkach nienotowanych ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania wartości godziwej, została wyceniona w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. W ocenie Zarządu wartość bilansowa nie odbiega istotnie od wartości godziwej. Natomiast akcje notowane wyceniono na podstawie kursu zamknięcia w dacie kończącej okres sprawozdawczy. W 2016 roku spadek cen posiadanych akcji notowanych na giełdzie potraktowano jako przesłankę do uwzględnienia utraty wartości i zdecydowano o ujęciu odpisu aktualizującego wartość tych akcji w wyniku.

19. Pochodne instrumenty finansowe

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Aktywa krótkoterminowe, z tego:		
Zabezpieczenie wartości godziwej	500	1 481
Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych	5 986	2 205
Razem	6 486	3 686

Zobowiązania krótkoterminowe, z tego:		
Zabezpieczenie wartości godziwej	7 120	290
Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych	2 142	4 350
Razem	9 262	4 640

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Aktywa finansowe - krótkoterminowe		
Zabezpieczenie wartości godziwej		
- Kontrakty FUTURES - Miedź	493	1 502
- Kontrakty FUTURES - Cynk		-134
- Kontrakty FUTURES - Cyna		8
- Kontrakty FUTURES - Aluminium		4
- Kontrakty FORWARD - PLN/EUR	7	75
- Kontrakty FORWARD - PLN/USD		26
Razem	500	1 481

Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych		
- Kontrakty FUTURES - Miedź	4 056	388
- Kontrakty FUTURES - Cynk	1 411	213
- Kontrakty FUTURES - Aluminium		43
- Kontrakty FORWARD - PLN/EUR	408	472
- Kontrakty FORWARD - PLN/USD	111	1 089
Razem	5 986	2 205

Instrumenty zabezpieczające - ogółem	6 486	3 686
---	--------------	--------------

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Zobowiązania finansowe - krótkoterminowe		
Zabezpieczenie wartości godziwej		
- Kontrakty FUTURES - Miedź	7 017	207
- Kontrakty FUTURES - Cynk	-84	
- Kontrakty FUTURES - Cyna	8	
- Kontrakty FUTURES - Aluminium		73
- Kontrakty FORWARD - PLN/EUR	179	10
Razem	7 120	290
Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych		
- Kontrakty FUTURES - Miedź	299	3 226
- Kontrakty FUTURES - Cynk	233	701
- Kontrakty FORWARD - PLN/EUR	966	384
- Kontrakty FORWARD - PLN/USD	644	39
Razem	2 142	4 350
Instrumenty zabezpieczające - ogółem	9 262	4 640

Kwoty bazowe instrumentów finansowych zawartych/otwartych na 31 grudnia 2016 r. i termin zamknięcia transakcji.

Instrumenty finansowe zabezpieczające metal (w tys. PLN)

Rok	Okres	Cynk	Miedź	Razem
2017	styczeń	-42	-5 225	-5 267
	luty	535	13	548
	marzec	319	1 118	1 437
	kwiecień	486	156	642
	maj	236	513	749
	czerwiec		131	131
	lipiec	51	197	248
Razem		1 585	-3 097	-1 512

Instrumenty finansowe zabezpieczające walutę (tys. w walucie bazowej)

Rok	Okres	EUR	USD	Razem
2017	styczeń	-598	-504	-1 102
	luty	-207	-59	-266
	marzec	123	29	152
	kwiecień	-2		-2
	maj	-9		-9
	czerwiec	-4		-4
	lipiec	-13		-13
	wrzesień	-9		-9
	grudzień	-11		-11
Razem		-730	-534	-1 264

20. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności długoterminowe		11 000
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	-	11 000
Dyskonto należności		986
Odpisy aktualizujące wartości należności	107 360	91 758
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	107 360	103 744

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	65 784	80 195
Udzielone pożyczki		3
Pozostałe należności	3 947	614
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	559	1 772
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	395	198
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	70 685	82 782
Odpisy aktualizujące wartość należności	15 414	18 148
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	86 099	100 930
Razem należności długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, brutto	193 459	204 674
Zmiany stanu odpisów na należności zagrożone	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Stan odpisów na początek okresu	110 892	91 887
odpis na należnościach		
zwiększenia	15 992	23 882
zmniejszenia, w tym:	4 110	4 877
- rozwiązanie	136	446
- wykorzystanie	3 974	4 431
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	122 774	110 892

Należności z jednostkami powiązаныmi nie konsolidowanymi zostały zaprezentowane w nocie 34.

Wartość należności stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek na 31.12.2016 r. wynosi 24 262 tys. PLN.

Przedział czasowy spłaty należności od 1 do 3 miesięcy jest związany z normalnym tokiem sprzedaży.

W odniesieniu do tych klientów, których salda należności zostały uznane za jednostkowo istotne i podlegały indywidualnej analizie, utworzono odpis aktualizujący, jeżeli zidentyfikowano czynniki, które wskazywały na utratę wartości. Do czynników takich zaliczono m.in. sytuacje, kiedy w odniesieniu do konkretnego klienta toczy się:

- postępowanie komornicze;
- postępowanie upadłościowe;
- zawarto układ.

Związane z należnościami ryzyko kredytowe dla Grupy Kapitałowej Hutmen jest pochodną uwarunkowań rynkowych, prowadzących do konieczności stosowania odroczonej terminowości płatności. W Spółkach Grupy prowadzony jest monitoring wiarygodności kredytowej kontrahentów, do których kierowana jest sprzedaż a także stosowane są różnego rodzaju zabezpieczenia w postaci m.in. gwarancji lub weksli. Ponadto należności zostały ubezpieczone.

Sprzedaż produktów Grupy Kapitałowej Hutmen realizowana jest zarówno na rynek krajowy, jak i na eksport, przede wszystkim do krajów UE (Niemcy, Czechy, Słowacja, Cypr). Wyroby Grupy Kapitałowej Hutmen znajdują zastosowanie w budownictwie, handlu oraz przemyśle: metalowym, monetarnym, energetycznym i elektrotechnicznym. Ze względu na strukturę kontrahentów oraz zróżnicowany asortyment produktów Grupy nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego (nota 32.2).

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeciętne terminy płatności stosowane w sprzedaży wynoszą od 14 do 60 dni. Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości księgowej.

20.1. Informacje dotyczące stanu należności podmiotu dominującego Hutmen S.A. od HMN Szopienice S.A. w likwidacji

Na dzień 31.12.2016, z uwagi na otrzymaną od Likwidatora HMN Szopienice S.A. w likwidacji informację o braku możliwości spłaty całości zobowiązań HMN wobec Hutmen S.A. spowodowaną trudnościami w realizacji planu sprzedaży nieruchomości, Spółka dokonała odpisu na należności z tytułu udzielonych HMN Szopienice S.A. w likwidacji pożyczek na kwotę 11 000 tys. PLN. Ponadto w roku 2016 spółka Hutmen dokonała odpisu na należności z tytułu odsetek od tych pożyczek na kwotę 3 616 tys. PLN. Od początku procesu likwidacji HMN Szopienice S.A. Hutmen S.A. dokonał łącznie odpisu na pełną wartość należności z tytułu pożyczek udzielonych tej spółce na kwotę 107 360 tys. PLN.

Umowy pożyczek udzielonych HMN Szopienice S.A. w likwidacji zabezpieczone są hipotekami na nieruchomościach HMN Szopienice S.A. w likwidacji oraz obwarowane są rygorem poddania się egzekucji na skutek nie spłacenia roszczenia, mającymi pierwszeństwo przed innymi wierzycielami.

21. Zapasy

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
a) materiały	45 541	48 259
b) półprodukty i produkty w toku	31 400	28 331
c) produkty gotowe	61 488	50 701
d) towary	13	14
Zapasy, razem netto	138 442	127 305
Odpisy aktualizujące:		
a) materiały	-2 073	1 305
b) półprodukty i produkty w toku	424	1 131
c) produkty gotowe	-685	60
d) towary	-1 812	114
	-	-
Zapasy, razem brutto	136 369	128 610

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów:

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Stan na początek okresu	1 305	1 292
- materiały	1 131	1 203
- półprodukty i produkty w toku	60	22
- produkty gotowe	114	67
a) zwiększenia (z tytułu)	-3 095	269
- przeszacowanie materiałów	-598	95
- przeszacowanie półproduktów i produkcji w toku	-685	60
- przeszacowanie wyrobów gotowych	-1 812	114
b) zmniejszenia (z tytułu)	283	256
- zagospodarowanie materiałów	14	135
- rozwiązanie odpisu na materiały	95	32
- sprzedaż wyrobów gotowych	114	67
- wykorzystanie odpisu na półprodukty i produkcję w toku	60	22

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	-2 073	1 305
- materiały	424	1 131
- półprodukty i produkty w toku	-685	60
- produkty gotowe	-1 812	114
- towary		

Ujemny stan odpisów aktualizujących wartość zapasów wynika z wyceny instrumentów zabezpieczających wartość godziwą zapasów, która na dzień bilansowy w Hutmen S.A. wyniosła -3 095 tys. PLN. Ekspozycja na ryzyko związane ze zmianą cen metali odnosząca się do surowca pod przyszłe kontrakty handlowe będące na zapasie wynosi 91 229 tys. PLN z tego 99% zostało objęte zabezpieczeniem (nota 32).

Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek na 31.12.2016 r. wynosi 46 391 tys. PLN.

Wartość zapasów objętych zastawem rejestrowym odbiega od wartości przewidzianej w umowach z uwagi na wahania ceny miedzi. Grupa na bieżąco informuje banki, dla których ustanowiono zastawy, o aktualne wartości zapasów nim objętych.

22. Inne aktywa finansowe

			Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015	
Nabyte obligacje			84 000	66 000	
Nabyte obligacje	Ilość sztuk	Cena obligacji	Data emisji	Data wykupu wg warunków emisji	Stan na 31/12/2016
obligacje imienne serii E SPV Boryszew 3 Sp. z o.o.	6	1 000	21.07.2015	30.06.2017	6 000
obligacje imienne serii A SPV Boryszew 3 Sp. z o.o. *	5	1 000	31.12.2015	31.12.2016	5 000
obligacje imienne serii J Boryszew S.A. oddział Maflow *	15	1 000	31.12.2015	31.12.2016	15 000
obligacje imienne serii A3 Boryszew S.A.	7	1 000	14.09.2016	30.09.2017	7 000
obligacje imienne serii A5 Boryszew Automotiv Sp. z o.o.	5	200	31.07.2015	31.07.2017	1 000
obligacje imienne serii F Boryszew S.A.	5	1 000	27.08.2015	30.06.2017	5 000
obligacje imienne serii G Boryszew S.A.	10	1 000	01.10.2015	30.06.2017	10 000
obligacje imienne serii H SPV Boryszew 3	20	1 000	31.12.2015	30.06.2017	20 000
obligacje imienne serii A1 Boryszew S.A.	15	1 000	29.07.2016	30.06.2019	15 000
	88				84 000

*Zgodnie z zapisami Warunków Emisji obligacji, jeżeli Data Wykupu przypadnie na dzień nie będący Dniem Roboczym, zapłata Należności Głównej nastąpi w pierwszym Dniu Roboczym przypadającym po Dacie Wykupu. Termin wykupu obligacji został rolowany do 31-12-2017 w dniu 02-01-2017.

23. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Stan na początek okresu	7 915	4 144
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych i	7 915	4 144

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

pozostałe		
Zmiana z tytułu:		
- działalności operacyjnej	-2 189	3 771
- działalności inwestycyjnej	23 337	9 832
- działalności finansowej	-22 380	-30 393
	-3 146	24 332
Stan na koniec okresu:	5 726	7 915
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	5 726	7 915

24. Kapitał akcyjny

KAPITAŁ AKCYJNY		Wartość nominalna jednej akcji = 10 PLN						
Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	na okaziciela	brak	brak	2 474 030	24 740	gotówka	1992-03-02	1992-03-02
B	na okaziciela	brak	brak	370 000	3 700	gotówka	1997-08-14	1997-01-01
C	na okaziciela	brak	brak	5 688 060	56 881	gotówka	2004-09-09	2004-01-01
D	na okaziciela	brak	brak	17 064 180	170 642	gotówka	2007-03-19	2006-01-01
Liczba akcji razem				25 596 270				
Kapitał zakładowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych					255 963			
Przeszacowanie hiperinflacyjne zgodnie z MSR 29					56 064			
Kapitał zakładowy razem					312 027			

Zgodnie z MSR 29 "Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji" kapitał zakładowy został przekształcony przy zastosowaniu ogólnego indeksu cen, począwszy od daty, w której kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób za okres, w którym gospodarka polska była gospodarką hiperinflacyjną tj. za okres do końca roku 1996 r. Zastosowanie się do wymogów MSR 29 spowodowało wzrost kapitału podstawowego o kwotę 56 064 tys. zł i jednocześnie obciążenie w takiej samej wysokości niepodzielonego wyniku finansowego z lat ubiegłych. W związku z tym to przeszacowanie nie ma wpływu na wysokość kapitału własnego.

Docelowy kapitał akcyjny jest równy wartości wyemitowanych i pokrytych akcji na 31.12.2016 roku.

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Hutmen S.A. :

Akcjonariusze	Stan na dzień przekazania poprzedniego raportu 9.11.2016 r.		Stan na dzień przekazania raportu 22.03.2017 r.	
	Liczba akcji/ Liczba głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym/ Udział w ogólnej licznie głosów na WZA	Liczba akcji/ Liczba głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym/ Udział w ogólnej licznie głosów na WZA
Impex-Invest Sp. z o. o.	12 550 000	49,03%	12 550 000	49,03%
SPV Boryszew 3 Sp. z o. o	6 165 383	24,09%	6 165 383	24,09%
SPV Impexmetal Sp. z o. o	3 451 196	13,48%	3 528 196	13,78%
Impexmetal S.A.	695 159	2,72%	695 159	2,72%
Boryszew S.A.	107 552	0,42%	2 657 532	10,38%
Pozostali	2 626 980	10,26%	-	-
Razem	25 596 270	100%	25 596 270	100%

Zmiana stanu posiadania akcji Hutmen i przypadających z nich głosów wynika z zawiadomień, jakie Hutmen otrzymał w dniach: 20 grudnia 2016 r. (raport bieżący nr 23/2016 z dnia 20 grudnia 2016 r.) i 17 stycznia 2017 r. (raport bieżący nr 4/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r.)

Akcjonariusze posiadający pośrednio na wyższych szczeblach, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Hutmen S.A.:

Akcjonariusze	Stan na dzień przekazania poprzedniego raportu 09.11.2016 r.		Stan na dzień przekazania raportu 22.03.2017 r.	
	Liczba akcji/ Liczba głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym/ Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	Liczba akcji/ Liczba głosów na WZA	Udział w kapitale zakładowym/ Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
Roman Karkosik, w tym: Boryszew S.A.	22 969 290 22 969 290	89,74% 89,74%	25 596 270 25 596 270	100% 100%

Zmiana stanu posiadania akcji Hutmen i przypadających z nich głosów wynika z zawiadomień, jakie Hutmen otrzymał w dniach: 21 grudnia 2016 r. (raport bieżący nr 24/2016 z dnia 21 grudnia 2016 r.) i 18 stycznia 2017 r. (raport bieżący nr 5/2017 z dnia 18 stycznia 2017 r.)

Zmiana akcjonariatu w roku 2016:

Akcjonariusze	liczba akcji na 31.12.2016	liczba akcji na 31.12.2015	zmiana liczby akcji
Impexmetal S.A.	695 159	695 159	-
Impex-invest Sp. z o.o.	12 550 000	12 550 000	-
SPV Impexmetal sp. z o.o.	3 528 196	3 451 196	77 000
SPV Boryszew 3 sp. z o.o.	6 165 383	4 843 908	1 321 475
Boryszew S.A.	107 552	22 799	84 753
Pozostali	2 549 980	4 033 208	-1 483 228
Razem	25 596 270	25 596 270	-

25. Pozostałe kapitały

	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem
Stan na 1 stycznia 2016	-12 126	3 565	-8 561
Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających		-7 025	-7 025
Wpływ wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		20	20
Podatek dochodowy		1 823	1 823
Wycena aktuarialna świadczeń pracowniczych		-182	-182
Stan na 31 grudnia 2016	-12 126	-1 799	-13 925
Stan na 1 stycznia 2015	-12 126	2 007	-10 119
Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających		2 502	2 502
Wpływ wyceny aktywów dostępnych do sprzedaży		-20	-20
Podatek dochodowy		-845	-845
Wycena aktuarialna świadczeń pracowniczych		-79	-79
Stan na 31 grudnia 2015	-12 126	3 565	-8 561

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki ceny akcji emisyjnej nad nominalną. Do kapitału z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających odnoszona jest wycena do wartości godziwej na dzień bilansowy instrumentów finansowych spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń dotyczących zabezpieczeń przepływów pieniężnych przed skutkami wahań kursów metalu na Londyńskiej Giełdzie Metali (LME) i kursu walut.

26. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
Inne	569	594
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem	569	594
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	54 002	61 376
Zaliczki otrzymane na dostawy	517	306
Zobowiązania z tytułu factoringu	31	2
Zobowiązania z tyt. podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	3 768	3 271
Zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń	1 872	1 844
Inne	4 762	1 315
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów	25	25
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, razem	64 977	68 139
Ogółem zobowiązania długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	65 546	68 733

Zobowiązania z jednostkami powiązаныmi nie konsolidowanymi zostały zaprezentowane w nocie 34.

27. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		
Kredyty bankowe	360	471
Z tytułu leasingu finansowego	1 032	976
Długoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem	1 392	1 447
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu		
Kredyty bankowe i pożyczki	112 727	113 824
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	96	45
Krótkoterminowe kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu, razem	112 823	113 869
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego, razem	114 215	115 316

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w podziale na terminy płatności	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
- na żądanie lub w okresie do 1 roku	112 727	113 824
- powyżej 1 roku do 2 lat	111	111
- powyżej 2 lat do 5 lat	249	332
- powyżej 5 lat		28
Zobowiązania z tyt. kredytów i pożyczek w podziale na terminy płatności, razem	113 087	114 295
Średnia ważona oprocentowania kredytów i pożyczek zaciągniętych przez grupę (%)	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Kredyty i pożyczki	2,38%	2,41%

Wartość godziwa kredytów nie różni się od ich wartości księgowej.

28. Zaciągnięte kredyty, pożyczki i factoring

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych, pożyczek oraz factoringu w 2016 roku						
Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy tys. PLN	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty tys. PLN	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
WFOŚiGW	Katowice	554	360		15.03.2021	przelew wierzytelności z lokaty terminowej kwota 580 tys. PLN

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów bankowych, pożyczek oraz factoringu w 2016 roku						
Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy tys. PLN	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty tys. PLN	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Bank PKO BP S.A.	Warszawa	22 500	19 986	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	31.05.2017	1. Hipoteka do kwoty 25 mln PLN 2. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych Hutmen S.A. prowadzonych przez PKO BP S.A. 3. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 4. Weksel in blanco 5. Zastaw rejestrowy na środkach trwałych 5 mln PLN
Bank Handlowy w Warszawie S.A. (CITI Handlowy)	Warszawa	4 000	2 784	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	14.03.2017	1. Hipoteka do kwoty 5 mln PLN 2. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych Hutmen S.A. prowadzonych przez CITI Handlowy 3. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 4. Cesja należności 3 mln PLN
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Warszawa	17 500	15 117	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	30.11.2017	1. Hipoteka do kwoty 21 mln PLN 2. Zastaw rejestrowy na zapasach 5 mln PLN 3. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych Hutmen S.A. prowadzonych przez BOŚ S.A. 4. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji

Surowce Hutmen S.A. spółka komandytowa	Wrocław	989	991	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	30.06.2017	-
ALIOR BANK S.A.	Warszawa	25 000	21 934	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	29.09.2017	1.Zastaw rejestrowy na produkcji w toku do 16,6 mln PLN 2.Zastaw środków trwałych o wartości do 55 mln PLN 3.Cesja należności do kwoty 6,702 mln PLN
BZ WBK SA	Warszawa	30 000	20 466	wg.formuły WIBOR 1M, EURiBOR, LIBOR+marża	31.05.2017	1.Hipoteka do kwoty 30 mln PLN WPM (1) 2.zastaw rej.na zapasach do kwoty 20 mln PLM
Millennium SA	Warszawa	10 000	0	wg. formuły: WIBOR 1M i EURiBOR + marża	18.02.2017	1. Hipoteka do kwoty 15 mln PLN Oddz I (1) 2 .Cesja wierzytelności w wysokości 7 mln PLN kwartalnie
PKO BP SA	Warszawa	15 000	9 964	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	26.05.2017	1. Hipoteka do kwoty 15 mln PLN WPM (1) 2 .cesja wierzytelności w wysokości 10 mln PLN
Creditte Agricolle Bank Polska S.A.	Warszawa	25 000	21 287	wg. formuły: WIBOR 1M i EURiBOR + marża	30.11.2017	1. Zastaw rejesrowy na zapasach 18,5 mln PLN 2. Hipoteka 25 mln PLN Oddz.II(1)
Coface Poland Factoring Sp. zo.o.	Warszawa	17 000	87	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	bezterminowo	
WFOŚiGW	Katowice	554	111		15.03.2021	przelew wierzytelności z lokaty terminowej kwota 580 tys. PLN
Kredyty krótkoterminowe, razem		167 543	112 727			

Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów bankowych, pożyczek oraz factoringu w 2015 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy tys. PLN	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty tys. PLN	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
WFOŚiGW	Katowice	554	471	oprocentowanie stałe	15.03.2021	Przelew wierzytelności z lokaty terminowej kwota 580 tys. PLN

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów bankowych, pożyczek oraz factoringu w 2015 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Siedziba	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy tys. PLN	Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty tys. PLN	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
ALIOR BANK S.A.	Warszawa	25 000	23 839	wg.formuły WIBOR 1M + marża	30.09.2016	1.Zastaw rejestrowy na produkcji w toku do 16,6 mln PLN 2.Zastaw środków trwałych o wartości do 55 mln PLN 3.Cesja należności do kwoty 6,7 mln PLN
BZ WBK SA	Warszawa	30 000	21 647	wg.formuły WIBOR 1M+ EURiBOR,LIBOR + marża	31.05.2016	1.Hipoteka do kwoty 30 mln PLN WPM (1) 2.Zastaw rej.na zapasach do kwoty 20 mln PLN
Millennium SA	Warszawa	10 000	8 557	wg. formuły: WIBOR 1M + EURiBOR+ marża	18.02.2016	1. Hipoteka do kwoty 15 mln PLN Oddz I (1) 2 .Cesja wierzytelności w wysokości 7 mln PLN kwartalnie
PKO BP SA	Warszawa	15 000	11 679	wg.formuły WIBOR 1M + marża	26.05.2016	1. Hipoteka do kwoty 15 mln PLN WPM (1) 2 .Cesja wierzytelności w wysokości 10 mln PLN
Creditte Agricole	Warszawa	25 000	17 761	wg.formuły WIBOR 1M + EURiBOR,LIBOR + marża	16.02.2016	1. Zastaw rejesrowy na zapasach 18,5 mln zł 2. Hipoteka 25 mln zł Oddz.II(1)
Coface Poland Factoring Sp. zo.o.	Warszawa	20 000	1 067	wg.formuły WIBOR 1M + marża	bezterminowo	
WFOŚiGW	Katowice	554	83	oprocentowanie stałe	15.03.2021	Przelew wierzytelności z lokaty terminowej kwota 580 tys PLN
Bank PEKAO S.A	Warszawa	700	-	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	30.06.2016	1. Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi prowadzonymi w Banku Pekao S.A. 2.Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową wystawiony przez Kredytobiorcę. 3.Oświadczenie Kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji. 4.Zastaw rejestrowy na zapasach o wartości 1,2 mln PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpiecz. 5.Zestaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach 79,9 tys. PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej.

Bank Ochrony Środowiska S.A.	Warszawa	5 000	4 972	wg. formuły: WIBOR 3M + 1,0 punktu procentowego z tyt. marży banku.	14.10.2016	1. Hipoteka do kwoty 7,5 mln PLN 2. Zastaw rejestrowy na zapasach 5 mln PLN 3. Zastaw rejestrowy na środkach trwałych 5 mln PLN 4. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych prowadzonych przez BOŚ S.A. 5. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 6. Weksel in blanco
Bank Ochrony Środowiska S.A.	Warszawa	12 500	5 496	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	2016.09.30	1. Hipoteka do kwoty 18,75 mln PLN 2. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych prowadzonych przez BOŚ S.A. 3. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 4. Weksel in blanco
Bank PKO BP S.A.	warszawa	22 500	17 732	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	2016.05.31	1. Hipoteka do kwoty 25 mln PLN 2. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych prowadzonych przez PKO BP S.A. 3. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 4. Weksel in blanco 5. Zastaw rejestrowy na środkach trwałych 5 mln PLN
Bank Handlowy w Warszawie S.A. (CITI Handlowy)	Warszawa	4 000	-	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	2016.03.16	1. Hipoteka do kwoty 5 mln PLN 2. Pełnomocnictwo do dokonania wypłaty śr. pien. z rach. bankowych prowadzonych przez CITI Handlowy 3. Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji 4. Cesja należności 3 mln PLN
Surowce Hutmen S.A. spółka komandytowa	Wrocław	989	991	wg. formuły: WIBOR 1M + marża	2016.12.31	
Kredyty krótkoterminowe, razem		171 243	113 824			

Niewykorzystane limity kredytowe

Na dzień 31.12.2016 roku Grupa dysponuje przyznanymi, lecz nie wykorzystywanymi limitami kredytów bankowych krótkoterminowych w wysokości 54 816 tys. PLN, na dzień 31.12.2015 roku wartość niewykorzystanych limitów kredytowych wynosiła 57 419 tys. PLN.

29. Zobowiązania z tytułu leasingu

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Leasing finansowy		
Wartość bilansowa netto aktywów leasingowanych	1 128	1 021
Łączna suma przyszłych minimalnych opłat leasingowych, płatnych w okresie	1 128	1 021
Koszty finansowe zarachowane na przyszłe okresy	-	-
Zobowiązanie finansowe z tytułu leasingu finansowego	1 128	1 021

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego		
do jednego roku	1 036	1 006
od jednego roku do 5 lat	4 086	3 981
powyżej 5 lat	69 412	68 408

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego dotyczą prawa użytkowania wieczystego gruntu nadanego Hutmen S.A. na okres 99 lat w roku 1990 oraz środków transportu - samochodów osobowych. Umowa leasingowa zawarta została na 48 miesięcy i wygasa w maju 2019 roku. Po zakończeniu umów istnieje możliwość zakupu samochodów po cenie rynkowej, brak zapisów o preferencyjnych warunków zakupu lub przedłużenia umów. Jako koszt roku 2016 zostały ujęte minimalne opłaty leasingowe w łącznej kwocie 1 128 tys. PLN.

30. Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobne

	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na odprawy emerytalne	Rezerwa na niewykorzystane urlopy
	Długoterminowe	Bieżące	
Stan na 31.12.2014	1 413	238	418
zwiększenia	136	166	425
zmniejszenia	357	88	-
Stan na 31.12.2015	1 192	316	843
zwiększenia	161	103	114
zmniejszenia	179	162	70
Stan na 31.12.2016	1 174	257	887

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczą zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych i są szacowane metodami aktuarialnymi. Raport z wyliczenia metod aktuarialnych został przeprowadzony wg stanu na 31.12.2016 r.

Rezerwy na odprawy emerytalne wynikają z zagwarantowanych odpraw emerytalnych wypłacanych pracownikom odchodzącym na emeryturę. Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu świadczeń, kosztów bieżącego zatrudnienia oraz kosztów przeszłego zatrudnienia ustalone zostały przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Dane oparte są o założenia przyjęte przez Zarząd Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Założenia aktuarialne dla wyliczenia rezerwy na świadczenia emerytalne:

- stopa mobilności (rotacja) pracowników: 5,6%,
- stopa dyskontowa: 3,2%,
- stopa wzrostu płac: 0,7 %.

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	68	79
Koszty odsetek	35	37
Wypłacone świadczenia	-210	
Przewidywane wypłaty	-126	-334
Zyski/(straty) aktuarialne ujęte w całkowitych dochodach	156	75
Razem koszty ujęte w kosztach świadczeń pracowniczych	-77	-143

31. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Rezerwa na koszty likwidacji majątku	683	683
Rezerwy długoterminowe, razem	683	683
Rezerwa na premie, nagrody z zysku	900	756
Rezerwa na reklamacje	108	80
Pozostałe	1 393	734
Rezerwy krótkoterminowe, razem	2 401	1 570
Rezerwy długoterminowe i krótkoterminowe, razem	3 084	2 253

Rezerwa na likwidację środków trwałych jest utworzona na koszty związane z przywróceniem stanu z przed użytkowania danego aktywa. Wykorzystanie nastąpi w momencie likwidacji danego środka trwałego. Utworzona rezerwa na koszty likwidacji majątku dotyczy głównie gruntów w użytkowaniu wieczystym.

Rezerwa na reklamacje dotyczy ewentualnych kosztów związanych z reklamacją sprzedawanych wyrobów do odbiorców. Szacowanie dotyczy bieżących wysyłek wyrobów. Rezerwa na premię, nagrody z zysku – tworzona jest w momencie podjęcia decyzji przez organy spółek o dokonaniu wypłaty. Rezerwa zostanie zrealizowana w 2017 roku.

32. Instrumenty finansowe

32.1. Kategorie instrumentów finansowych

Klasy instrumentów finansowych na dzień 31.12.2016 r.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wycenione wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Udziały i akcje	843						843
Należności handlowe i pożyczki (netto)			70 685				70 685
Inne aktywa finansowe			84 000				84 000
Środki pieniężne i ekwiwalenty			5 726				5 726
Pochodne instrumenty finansowe walutowe			7	-180		-1 090	-1 263
Pochodne instrumenty finansowe metale			493	-6 941		4 935	-1 513
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług					-54 002		-54 002
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego					-114 215		-114 215
Razem	843	500	160 411	-7 121	-168 217	3 845	-9 739

Klasy instrumentów finansowych na dzień 31.12.2015 r.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wycenione wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Udziały i akcje	1 983						1 983
Należności handlowe i pożyczki (netto)			93 782				93 782
Inne aktywa finansowe			66 000				66 000
Środki pieniężne i ekwiwalenty			7 915				7 915
Pochodne instrumenty finansowe walutowe		101		-433		1 561	1 229
Pochodne instrumenty finansowe metale		1 380		-4 207		644	-2 183
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług					-61 376		-61 376
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego					-115 316		-115 316
Pozostałe zobowiązania finansowe					-2		-2
Razem	1 983	1 481	167 697	-4 640	-176 694	2 205	-7 968

32.2. Wartość godziwa instrumentów finansowych

	Wartość godziwa na dzień		Hierarchia wartości godziwej	Uwagi
	31.12.2016	31.12.2015		
Akcje i udziały nienotowane	3	3	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Akcje i udziały notowane	840	1 980	Poziom 1	wycena w wartości godziwej
Pozostałe aktywa finansowe	84 000	66 000	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Należności handlowe netto i pozostałe	70 685	82 779	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Udzielone pożyczki netto		11 003	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Pochodne instrumenty finansowe	6 486	3 686	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 726	7 915	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Razem aktywa finansowe	167 740	173 366		
Kredyty i pożyczki	114 215	115 318	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Pochodne instrumenty finansowe	9 262	4 640	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Zobowiązania handlowe	54 002	61 376	Poziom 2	ujawnienie o wartości godziwej
Razem zobowiązania finansowe	177 479	181 334		

Wykazane wartości instrumentów finansowych nie różnią się lub różnią się nieznacznie od ich wartości godziwej. Uznaje się, że wartości wykazane w powyższej tabeli są tożsame z ich wartościami godziwymi.

32.3. Hierarchia wartości godziwej

Zarówno w okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównywalnym Grupa kwalifikuje instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej do poziomu 1 lub 2.

Grupa dokonuje wyceny akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie na podstawie kursu zamknięcia w dacie kończącej okres sprawozdawczy.

Należności i zobowiązania z tytułu nierozliczonych instrumentów pochodnych na dzień kończący okres sprawozdawczy, których data rozliczenia przypada po dniu kończącym okres sprawozdawczy, wycenione zostały do wartości godziwej ustalonej według ceny referencyjnej rozliczenia tych transakcji.

W przypadku transakcji terminowego kupna lub sprzedaży walut oraz towarów, w celu ustalenia ich wartości godziwej, posłużono się cenami terminowymi na daty zapadalności poszczególnych transakcji. Cena terminowa dla kursów walutowych liczona jest na podstawie fixingu. W przypadku miedzi oficjalne ceny zamknięcia London Metal Exchange oraz wskaźniki zmienności na koniec okresu sprawozdawczego uzyskuje się z systemu Reuters.

Dla nieruchomości inwestycyjnych wycena przeprowadzona jest przez wykwalifikowanego, niezależnego rzeczoznawcę w zakresie wyceny nieruchomości inwestycyjnych

32.4. Ryzyka

Działalność Grupy Kapitałowej Hutmen wiąże się z narażeniem na ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko zmiany cen metali), a także ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności.

Ryzyko zmian cen metali

Opis ryzyka

Ryzyko zmiany notowań metali wiąże się z niedopasowaniem baz cenowych, jakie obowiązują w zawieranych kontraktach zakupowych i sprzedażowych z punktu widzenia możliwości jego transferu na odbiorcę wyrobu gotowego. Wynika ono głównie z przyjęcia innych kursów referencyjnych i okresów ich ustalania, jak i długości cyklu produkcyjnego poszczególnych wyrobów gotowych.

Grupa koncentruje się na wielkości realizowanej marży przerobowej. W ramach określonego tonażu metalu, jaki poddawany jest procesowi przeróbki, na bieżąco, podejmuje działania dostosowujące formuły wyceny (potwierdzone w umowach / zleceniach sprzedaży) surowców, które zawarte są w wyrobach gotowych, do warunków cenowych określonych w kontraktach / zleceniach ich zakupu.

W przypadku ryzyka zmiany referencyjnych cen towarów jest ono związane z fluktuacją cen metali, kwotowanych na giełdzie LME. Koncentrując się na wygenerowaniu określonej wielkości marży przerobowej, w większości przypadków Grupa dąży do zabezpieczenia niezmiennego poziomu kosztu zakupu dla danego tonażu metali. Po pierwsze wynika to z faktu ustalania stałej ceny, jaka obowiązywać będzie na dostawy wyrobów gotowych zawierających powyżej wymienione surowce, w odniesieniu do znacznej części realizowanej sprzedaży. Po drugie, Grupa dokonuje zakupu podstawowych metali w oparciu o nieznane w momencie przyjmowania zlecenia, przyszłe kwotowania.

Działania inicjowane przez Grupę na towarowych rynkach terminowych mają więc charakter *hedgingu* operacyjnego, w ramach którego, transakcje zabezpieczające są wdrażane wraz z pojawianiem się kolejnych zamówień i kontraktów sprzedaży.

Ekspozycja na ryzyko

Ekspozycja na ryzyko związane ze zmianą cen metali odnosząca się do surowca pod przyszłe kontrakty handlowe będącego na zapasie na dzień bilansowy została zaprezentowana poniżej w tabeli.

	Wartość ekspozycji na ryzyko w tys. zł	Wartość objęta zabezpieczeniem w tys. zł	% wartości objętej zabezpieczeniem
Zapasy ogółem, w tym:	138 442		0%
- wartość narażona na zmianę cen metali, w tym:	105 732	104 987	99%
- na zmianę cen miedzi	86 182	86 202	100%
- na zmianę cen cyny	102	102	100%
- na zmianę cen cynku	11 375	11 020	97%
- na zmianę cen niklu	1 395	1 395	100%
- na zmianę cen pozostałych metali	6 677	6 267	94%

Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali

W celu eliminacji ryzyka zmian cen metali Grupa zawiera towarowe kontrakty terminowe typu futures, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń.

Towarowe kontrakty terminowe typu futures

Grupa Kapitałowa Hutmen w celu zabezpieczenia ryzyka z tytułu zmiany cen metali w odniesieniu do realizowanych kontraktów handlowych, zawiera na Londyńskiej Giełdzie Metali LME kontrakty terminowe typu futures dotyczące zakupu / sprzedaży.

Towarowe kontrakty terminowe stanowią zabezpieczenie:

1. Zabezpieczenie poziomu kosztów zakupu surowców mające na celu zagwarantowanie zakładanej wielkości marży na sprzedaży wytworzonych na ich bazie wyrobów (zabezpieczenie przepływów pieniężnych), związane z ryzykiem zmiany cen miedzi niklu i cynku:
  - zakup kontraktów forward/futures na miedź kwotowaną na giełdzie LME,
  - zakup kontraktów forward/futures na cynk kwotowany na giełdzie LME,
  - zakup kontraktów forward/futures na nikiel kwotowany na giełdzie LME
  - zakup kontraktów *commodity swap* na miedź kwotowaną na giełdzie LME rozliczanych do średniej ceny w danym tygodniu lub do średniej ceny w danym miesiącu:
    - wymiana nieznanej średniej ceny w danym okresie na stałą cenę (fix to float),
    - wymiana nieznanej średniej ceny w danym okresie na nieznaną średnią cenę w innym okresie (float to float).
2. Zabezpieczenie wartości godziwej zapasu miedzi lub cynku mające na celu dostosowanie ceny surowca do wartości rynkowej, jaka obowiązywać będzie w danej dacie w przyszłości, na moment wyceny metalu w wyrobie gotowym:
  - sprzedaż kontraktów forward/futures na miedź kwotowaną na giełdzie LME,
  - sprzedaż kontraktów forward/futures na cynk kwotowany na giełdzie LME.

Instrumentem bazowym jest metal. Wielkość kontraktu, czyli tzw. lot, obejmuje 25 ton (miedź, cynk, aluminium), 6 ton (nikiel) i 5 ton (cyna) . Kontrakty notowane są w USD i EUR za tonę.

Technika realizacji transakcji zabezpieczających polega na jednoczesnym zawarciu kontraktu rzeczywistego i dokonaniu transakcji odwrotnej na rynku terminowym (futures). Zawarcie dwóch przeciwstawnych transakcji oznacza, że niezależnie od ruchu cen, jeśli nastąpi strata na jednej operacji zostanie ona zrekompensowana przez zysk z drugiej. Zawierając transakcje hedgingowe Grupa Kapitałowa Hutmen rezygnuje z możliwości korzystania z pozytywnej zmiany cen metali na rzecz zabezpieczenia się przed zmianą niekorzystną.

Działania podejmowane przez Grupę Kapitałową Hutmen na towarowych rynkach terminowych mają wyłącznie charakter hedgingu operacyjnego, w ramach którego, transakcje zabezpieczające metal są wdrażane wraz z pojawianiem się kolejnych zamówień i kontraktów kupna/sprzedaży.

Na dzień bilansowy 31.12.2016 r. Grupa Kapitałowa Hutmen posiadała otwarte pozycje z tytułu pochodnych instrumentów typu futures, których wartość godziwa wyniosła:

- Aktywa finansowe- Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających, wyceniane w wartości godziwej na 31.12.2016 [tys. PLN].

Wartość godziwa rodzaj ryzyka zabezpieczonego	Termin realizacji				Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	
miedź	1 074	2 146	1 132	197	4 549
cynk	322	640	398	51	1 411
razem	1 396	2 786	1 530	248	5 960

- Zobowiązania finansowe- Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających, wyceniane w wartości godziwej na 31.12.2016 [tys. PLN].

Wartość godziwa rodzaj ryzyka zabezpieczonego	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	Razem
miedź	6 997	319			7 316
cynk	363	-214			149
cyna		2	6		8
razem	7 360	107	6	-	7 473

Termin realizacji równy jest przewidywanemu terminowi przepływów środków pieniężnych i oczekiwanemu terminowi wpływu na zysk lub stratę.

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa Hutmen w wyniku ujęła wynik na zrealizowanych transakcjach w następujących pozycjach rachunku zysków i strat:

Wpływ na wynik	Miedź	Cynk	Razem
- koszt wytworzenia sprzedanych produktów	-5 099	(613)	-5 711
- wartość sprzedanych materiałów	-112		-112
- przychody finansowe	3 308		3 308
- koszty finansowe	3 308		3 308

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa Hutmen bezpośrednio w kapitale własnym ujęła aktualizację do wartości godziwej otwartych transakcji na dzień 31.12.2016 r.

	Miedź	Cynk	Razem
Kapitał z aktualizacji wyceny	3 757	1 178	4 935

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa Hutmen bezpośrednio w wyniku ujęła aktualizację do wartości godziwej otwartych transakcji na dzień 31.12.2016 r.

	Miedź	Cynk	Razem
Wpływ na wynik	-3 437	84	-3 353

Ryzyko zmian kursów walut

Opis ryzyka

Ryzyko walutowe związane jest z faktem denominowania wartości surowców do USD, jak i wyrażania całkowitej ceny sprzedaży wyrobów gotowych, i ceny zakupu materiałów w obcych walutach (EUR, USD). Grupa prowadzi działania zabezpieczające przed zmianami kursów walutowych EUR/PLN, USD/PLN o charakterze *hedgingu* strategicznego jak i operacyjnego. W pierwszym przypadku zabezpieczeniu podlega szacowany poziom marży przerobowej. W drugim natomiast strategię zabezpieczającą strukturyzowane i wdrażane są na bieżąco wraz z zawieraniem kontraktami handlowymi lub księgowanymi fakturami wyrażonymi i płatnymi w walutach obcych.

Ekspozycja na ryzyko

Ekspozycja na ryzyko związane ze zmianą kursów walut odnosząca się do premii producenta została zaprezentowana poniżej w tabeli.

	Wartość ekspozycji na ryzyko w tys. PLN	Wartość objęta zabezpieczeniem w tys. PLN	% wartości objętej zabezpieczeniem
Premia producenta ogółem, w tym	78 387		
- wartość narażona na zmianę kursu waluty, w tym:	46 374	14 531	31%
- na zmianę kursu EUR	35 191	11 946	34%
- na zmianę kursu USD	8 095	84	1%
- na zmianę pozostałych walut	3 088	2 501	81%

Ekspozycja na ryzyko związane ze zmianą kursów walut odnosząca się do wartości zakupu surowca pod zawarte kontrakty handlowe została zaprezentowana poniżej w tabeli.

	Wartość ekspozycji na ryzyko w przeliczeniu na tys. PLN	Wartość objęta zabezpieczeniem w tys. PLN	% wartości objętej zabezpieczeniem
Zakup surowca pod zawarte kontrakty handlowe ogółem	75 324		
- wartość narażona na zmianę kursu waluty, w tym:	61 783	61 526	100%
- na zmianę kursu EUR	58 056	57 795	100%
- na zmianę kursu USD	3 726	3 731	100%

Zarządzanie ryzykiem zmian kursów walut

Grupa Kapitałowa Hutmen nieustannie monitoruje sytuację rynkową oraz analizuje prognozy kształtowania się kursów walutowych oraz stopy procentowe.

Grupa Kapitałowa Hutmen zabezpiecza zabudżetowaną wartość marży przerobowej oraz uprawdopodobnione wpływy z Giełdy Metali w Londynie oraz zapasów kontraktami forward w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym.

Należą do nich:

- zakup kontraktów forward USD/PLN,
  - zakup kontraktów forward EUR/PLN,
  - zakup kontraktów forward EUR/USD,
  - sprzedaż kontraktów forward USD/PLN,
  - sprzedaż kontraktów forward EUR/PLN,
  - sprzedaż kontraktów forward EUR/USD,
- dla których wdrożono rachunkowość zabezpieczeń.

Kontrakty zabezpieczające

Na dzień bilansowy 31.12.2016 r. Grupa Kapitałowa Hutmen posiadała otwarte pozycje z tytułu pochodnych instrumentów typu forward, których wartość godziwa na dzień sporządzenia raportu wyniosła:

- Aktywa finansowe - Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających.
Wyceniane w wartości godziwej na 31.12.2016 [tys. PLN].

Wartość godziwa rodzaj ryzyka zabezpieczanego	Termin realizacji				Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	
kurs EUR	123	247	42	3	415
kurs USD	8	103			111
razem	131	350	42	3	526

- Zobowiązania finansowe-Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających.
Wyceniane w wartości godziwej na 31.12.2016 [tys. PLN].

Wartość godziwa rodzaj ryzyka zabezpieczanego	Termin realizacji				Razem
	do 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	
kurs EUR	720	332	57	36	1 145
kurs USD	512	132			644
razem	1 232	464	57	36	1 789

Termin realizacji równy jest przewidywanemu terminowi przepływów środków pieniężnych i oczekivanemu terminowi wpływu na zysk lub stratę.

W okresie sprawozdawczym Grupa w wyniku ujęła wynik na zrealizowanych transakcjach, dla których była wdrożona rachunkowość zabezpieczeń będący kosztem lub przychodem finansowym:

Wpływ na wynik	kurs EUR	kurs USD	Razem
- koszt wytworzenia sprzedanych produktów	-4 209	-2 617	-6 826
- przychody ze sprzedaży materiałów	3 983	618	4 601
- przychody finansowe	5 932	467	6 399
- koszty finansowe	-686	184	-502

W okresie sprawozdawczym Grupa w wyniku ujęła aktualizację do wartości godziwej otwartych transakcji na dzień 31.12.2016 r.

Wpływ na wynik	kurs EUR	kurs USD	Razem
- przychody finansowe	-496	-7	-503
- koszty finansowe	68	7	75

W okresie sprawozdawczym Grupa bezpośrednio w kapitale własnym ujęła aktualizację do wartości godziwej otwartych transakcji na dzień 31.12.2016 r.

Wpływ na kapitał własny	kurs EUR	kurs USD	Razem
- kapitał z aktualizacji wyceny	-302	-534	-836

Ryzyko Stopy Procentowej

Opis ryzyka

W Grupie Kapitałowej Hutmen występuje podobna relacja wartości długu (zobowiązania) do aktywów przynoszących odsetki. Koszt długu i oprocentowanie udzielonych pożyczek ustalone jest na bazie zmiennego oprocentowania WIBOR.

W przypadku zobowiązań niekorzystnie działa wzrost stóp procentowych. W celu ograniczenia tego ryzyka przeprowadzane są analizy trendów historycznych kształtowania się stóp procentowych. W przypadku trendów wzrostowych Grupa gotowa jest do zawarcia transakcji zabezpieczających to ryzyko. W ocenie Grupy konieczność taka nie wystąpiła w 2016 roku.

Rodzaje ryzyk stopy procentowej na jakie Grupa jest narażona:

- Ryzyko wartości godziwej (oprocentowanie stałe) - kredyty
- Ryzyko przepływów pieniężnych (oprocentowanie zmienne) – kredyty i pożyczki.

Ekspozycja na ryzyko

W Grupie Kapitałowej Hutmen istotny wpływ ryzyka stóp procentowych widoczny jest w odniesieniu do zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, co do których funkcjonuje zmienne oprocentowanie na bazie WIBOR. Wykaz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia poniższa tabela.

Oprocentowane zobowiązania finansowe (wg terminów wymagalności)

Zobowiązania finansowe wg oprocentowania

	Do 1 roku	1-2 lata	2-3 lata	4-5 lata	>5lat	Razem
Oprocentowanie zmienne						
- kredyty	111 625					111 625
- pożyczki	1 102	111	111	111	27	1 462
Razem	112 727	111	111	111	27	113 087

Oprocentowane aktywa finansowe (wg terminów wymagalności)

Aktywa finansowe wg oprocentowania

	Do 1 roku	1-3 lata	Razem
Oprocentowanie zmienne			
- pożyczki	107 360		107 360
- obligacje	69 000	15 000	84 000
Razem	176 360	15 000	191 360

Wartość bilansowa netto aktywów stanowiących zabezpieczenie kredytów i pożyczek, stan na 31.12.2016 r.

- środki trwałe (w tym przeznaczone do sprzedaży)	112 385
- nieruchomości inwestycyjne	18 292
- zapasy	46 391
- należności (w tym przeznaczone do sprzedaży)	24 262

Wykaz kredytów i pożyczek z podziałem na zabezpieczenia zostało zaprezentowane w nocie 28.

Łączne koszty obsługi kredytów i pożyczek w 2016 roku

- odsetki naliczone	3 182
- odsetki zapłacone	2 988
- prowizja zapłacona	254

Ryzyko Kredytowe

Opis ryzyka

Ryzyko kredytowe dotyczy należności z tytułu sprzedaży z odroczonym terminem płatności. Ryzyko kredytowe jest na bieżąco monitorowane. Analizie podlegają udzielone terminy płatności, kwoty sprzedaży, formy płatności oraz sytuacja finansowa głównych odbiorców. Na bazie tych analiz przyznawane są poszczególnym klientom odpowiednie limity kredytów kupieckich. Ponadto należności są ubezpieczane.

Ekspozycja na ryzyko

Ekspozycję na ryzyko kredytowe przedstawiono w poniższej tabeli:

Stan na 31.12.2016 r.	Kwota w PLN
Należności z tyt. dostaw i usług netto oraz pozostałe	70 685

Klientów ze względu na największy udział należności oraz koncentrację ryzyka kredytowego na dzień bilansowy przedstawia poniższa tabela:

Odbiorca	Udział w %
Fabryka Armatur Swarzędz sp z o.o.	7,4%
Mennica Polska S.A.	5,0%
GERA	4,9%
IBP "Instalfittings" Sp. z o.o.	4,8%
Manfred J.C. Niemann Zentrale KG	3,3%
SBS Sp. z o.o.	3,3%

Informacje o znaczącej koncentracji ryzyka kredytowego ze względu na walutę zaprezentowano w poniższej tabeli.

Waluta	Należności w walucie	Należności w tys. PLN	Udział % do należności ogółem
PLN		29 151	41%
EUR	7 809	34 525	49%
USD	1 677	7 009	10%

Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty oraz należności od dostaw i usług i pozostałe należności przeterminowane przedstawiono w poniższych tabelach:

Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności netto - o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
a) do 1 miesiąca	37 981	41 755
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	20 037	23 180
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	24	16
c) powyżej 1 roku		11 000
d) należności przeterminowane	12 248	17 831
Należności z tytułu dostaw i usług, razem	70 290	93 782

Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności przeterminowane netto – z podziałem na należności niespłacone w okresie	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
a) do 1 miesiąca	8 126	14 570
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 814	2 281
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	470	170
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	1 628	84
e) powyżej 1 roku	210	724
Należności z tytułu dostaw i usług, przeterminowane, razem	12 248	17 830

Ryzyko Płynności

Opis ryzyka

W celu ograniczenia ryzyka płynności w Grupie na bieżąco monitoruje się rzeczywiste jak i prognozowane przepływy pieniężne. Dzięki śledzeniu terminów zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych następuje ich odpowiednie dopasowanie i tym samym odpowiednie utrzymywanie sald środków pieniężnych. Grupa korzysta z profesjonalnych usług renomowanych banków, w których posiada otwarte linie kredytowe. Zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne jest na bieżąco monitorowane. Celem Grupy jest zapewnienie takiego poziomu finansowania, który jest wystarczający z punktu widzenia realizowanej działalności.

Ekspozycja na ryzyko

W poniższej tabeli przedstawiono prognozowaną analizę przepływów na 31.12.2016 roku. Analiza przepływów na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Wiekowanie aktywów i pasywów	Do 1 roku	1-3 lat	3-5 lat	>5 lat	Razem przepływy
Należności netto z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	70 290				70 290
Pozostałe aktywa	395				395
Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności	69 000	15 000			84 000
Należności z tyt. pochodnych instrumentów finansowych	6 486				6 486
Oprocentowane zobowiązania finansowe - kredyty	-113 086				-113 086
Zobowiązanie z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-64 976	-50	50	470	-64 506
Zobowiązania z tyt. pochodnych instrumentów finansowych	-9 262				-9 262
Razem	-41 153	14 950	50	470	-25 683

Ryzyko kapitałowe

Opis ryzyka

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego. Ogólna strategia działania Grupy nie zmieniła się od 2015 roku.

Struktura kapitałowa Grupy obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyty (ujawnione w nocie nr 27), środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom

jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, kapitały rezerwowe, zysk zatrzymany i udziały niedające kontroli (ujawnione odpowiednio w notach 24 i 25).

Grupa monitoruje kapitał za pomocą wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Na zadłużenie netto składają się kredyty i pożyczki (wykazane w bilansie) pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w bilansie wraz z zadłużeniem netto.

	Na dzień 31/12/2016	Na dzień 31/12/2015
Kredyty, pożyczki, papiery dłużne	114 215	115 316
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-5 726	-7 915
Zadłużenie netto	108 489	107 401
Kapitał własny	282 128	279 310
Kapitał własny i zadłużenie netto	390 617	386 711
Wskaźnik zadłużenia	28%	28%

32.5. Analiza wrażliwości

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości na ryzyka:

- stóp procentowych
- ryzyko walutowe
- ryzyko zmian cen metali

Dla ustalenia racjonalnego zakresu zmian, jakie mogą wystąpić na poszczególnych czynnikach ryzyka Spółka przyjęła zmienność rynkową dla okresu rocznego. Zmienność ta opiera się na przewidywaniach przyszłego zakresu zmian cen czynników ryzyka i jest szacowana i kwotowana przez banki, brokerów czy inne instytucje finansowe działające na rynku finansowym.

Czynnik ryzyka	zmienność
USD/PLN	12,50%
EUR/PLN	7,50%
Miedź – USD/t	25%
Ołów- USD/t	30%
Aluminium- USD/t	15%
Cyna- USD/t	25%
Cynk – USD/t	30%
Stopa procentowa (WIBOR 1M)	35%

Ryzyko stopy procentowej

Przeprowadzając analizę wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2016 r. obserwuje się, że zysk netto byłby wyższy o 309 tys. PLN gdyby stopa procentowa WIBOR 1M dla lokat i kredytów w PLN wzrosła o 35%. Byłoby to przede wszystkim rezultatem wyższych odsetek od udzielonych pożyczek. Gdyby stopa procentowa WIBOR 1M dla lokat i kredytów w PLN spadła o 35% zysk netto byłby niższy o 309 tys. PLN. W okresie porównawczym tj. na 31 grudnia 2015 r. przy założeniu, że stopa procentowa WIBOR 1M dla lokat i kredytów w PLN wzrosła o 15% to zysk netto byłby wyższy o 124 tys. PLN. Niższa stopa procentowa WIBOR 1M dla lokat i kredytów w PLN o 15% skutkowałaby zyskiem netto niższym o 124 tys. PLN.

Ryzyko walutowe

Przeprowadzając analizę wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2016 roku obserwuje się, że zysk netto byłby wyższy o 2 173 tys. PLN a kapitał zmniejszyłby się o 3 616 tys. PLN., gdyby kurs USD wzmochnął się o 12,5% w stosunku do złotego, a kurs EUR wzmochnął się o 7,5% w stosunku do złotego. W przypadku osłabienia kursu USD o 12,5% w stosunku do złotego oraz osłabienia kursu EUR o 7,5% w stosunku do złotego, zysk netto byłby niższy o 2 173 tys. PLN a kapitał zwiększyłby się o 3 616 tys. PLN.

Byłoby to przede wszystkim rezultatem zdecydowanej przewagi należności w walutach obcych nad wartością zobowiązań w walutach obcych oraz różnicy w wycenach instrumentów zabezpieczających wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W okresie porównawczym tj. na 31 grudnia 2015 r. przy założeniu umocnienia się kursu USD o 12,5% w stosunku do złotego, a kursu EUR odpowiednio o 7,5%, zysk netto byłby wyższy o 3 097 tys. PLN. a kapitał zmniejszyłby się o 301 tys. PLN. Przy założeniu osłabienia się kursu USD o 12,5% w stosunku do złotego, a kursu EUR odpowiednio o 7,5%, zysk netto byłby niższy o 3 097 tys. PLN a kapitał zwiększyłby się o 301 tys. PLN.

Ryzyko zmian cen metali

Przeprowadzając analizę wrażliwości na ryzyko zmian cen metali na dzień 31 grudnia 2016 roku obserwujemy zmianę dodatnią na zysku netto o 236 tys. PLN a na kapitale zmianę ujemną o 1 580 tys. PLN w wyniku wzrostu cen miedzi i cyny o 25%. W sytuacji odwrotnej tj. przy spadku cen metali obserwujemy zmianę ujemną na zysku netto o 234 tys. PLN i na kapitale zmianę dodatnią o 1 580 tys. PLN .

Zmniejszenie wartości pozostałych aktywów jest wynikiem otwartych transakcji pochodnych, których przeważająca wartość jest narażona na ryzyko zmian w części zakupowej (część sprzedaży stała). Po przewartościowaniu tych transakcji w górę, część zakupowa transakcji nabiera wartości, a różnica pomiędzy wartością zakupu i sprzedaży się zwiększa. Zwiększenie wartości pozostałych aktywów jest wynikiem sytuacji odwrotnej tj. przy przewartościowaniu transakcji pochodnych w dół, część która reaguje na ryzyko (zakup) zmniejsza się a tym samym wynik na transakcjach zwiększa się.

Zwiększenie wartości pozostałych zobowiązań jest wynikiem otwartych transakcji pochodnych, których przeważająca wartość jest narażona na ryzyko zmian w części zakupowej (część sprzedaży stała). Po przewartościowaniu tych transakcji w górę, część zakupowa transakcji nabiera wartości, a różnica pomiędzy wartością zakupu i sprzedaży zwiększa się a tym samym zwiększają się zobowiązania. Zmniejszenie wartości pozostałych zobowiązań jest wynikiem sytuacji odwrotnej tj. przy przewartościowaniu transakcji pochodnych w dół, część która reaguje na ryzyko (zakup) zmniejsza się a tym samym wynik na transakcjach zwiększa się i zobowiązania maleją.

W okresie porównawczym tj. na 31.12.2015 r. przy założeniu wzrostu cen miedzi i aluminium o 20% a cynku ołowiu i cyny o 25% zysk netto zmniejszyłby się o 10 577 tys. PLN a kapitał zmniejszył się o 3 112 tys. PLN. W sytuacji spadku cen metali, zmiany na kapitale i wyniku byłyby w odwrotnym kierunku przy zachowaniu wartości powyżej.

33. Wyjaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

W bieżącym roku GK Hutmen dokonała transakcji niepieniężnych w działalności inwestycyjnej, które nie są odzwierciedlone w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Grupa uzyskała zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 97 tys. PLN.

34. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Transakcje z jednostkami powiązаныmi były zawierane na zasadach rynkowych. Transakcje z jednostkami konsolidowanymi zostały wyeliminowane w sprawozdaniu finansowym. Poniżej zostały zaprezentowane obroty oraz stan należności i zobowiązań na koniec roku ze spółkami powiązаныmi nie konsolidowanymi z którymi wystąpiły transakcje w 2016 r. oraz w 2015 roku.

Zgodnie z MSR 24 przez jednostkę powiązaną rozumie się jednostkę zależną od jednostki dominującej wyższego lub najwyższego szczebla.

Okres bieżący od 01.01.2016 do 31.12.2016

Charakter powiązania	Przychody	Zakupy i pozostałe koszty	Należności handlowe	Pozostałe aktywa finansowe i pożyczki	Zobowiązania
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Jednostka dominująca najwyższego szczebla	1 317	4 559	49	52 000	254
Jednostka dominująca	4 690	10 270	3 746		3 323
Jednostki powiązane	1 563	3 659	34	32 000	2 013
	7 570	18 488	3 829	84 000	5 590

Okres bieżący od 01.01.2015 do 31.12.2015

Charakter powiązania	Przychody	Zakupy i pozostałe koszty	Należności handlowe	Pozostałe aktywa finansowe i pożyczki	Zobowiązania
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Jednostka dominująca najwyższego szczebla	433	8 749	6 549	30 000	514
Jednostka dominująca	2 181	64	599		7
Jednostki powiązane	8 195	16 404	35	43 003	3 421
	10 809	25 217	7 183	73 003	3 942

Zgodnie z MSR 1.29-31 oraz Załoženiami Konceptyjnymi ze względu na istotność z transakcji wzajemnych została wyłączona spółka „Surowce Hutmen Spółka Akcyjna” Sp.K.

35. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie występowały należności warunkowe pomiędzy podmiotami GK Hutmen.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. należności warunkowe na rzecz podmiotów spoza Grupy wynoszą 6 636 tys. PLN i dotyczą poręczeń cywilnoprawnych otrzymanych przez WM Dziedzice S.A.:

Poręczający	Data ważności poręczenia	Czego dotyczy	Kwota poręczenia w tys. PLN
Impexmetal S.A.	1.07.2016-30.06.2017	zabezpieczenie dostaw Schwermetall Halbzeugwerk GmbH & Co.	4 424
Impexmetal S.A.	26.08.2016-28.02.2017	zabezpieczenie dostaw Outokumpu Distribution Polska Sp. z o.o	2 212

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie występowały zobowiązania warunkowe pomiędzy podmiotami powiązаныmi GK Hutmen oraz innymi podmiotami spoza Grupy.

36. Dotacje Państwowe

Stan dotacji państwowych ujętych na rozliczeniach przychodów na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniósł 569 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2015 r. 594 tys. PLN). Są to dotacje pieniężne dotyczące pieca gazowego do nagrzewania wlewków miedzianych. Spółka Hutmen S.A. korzysta z dotacji dotyczącej pieca z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

37. Czynniki i zdarzenia, w szczególności nietypowe w okresie bilansowym

I. Wydarzenia w podmiocie dominującym Hutmen S.A.

Zawarcie znaczących umów handlowych

W dniu 16 grudnia 2015 roku został podpisany Aneks nr 2 do umowy z dnia 27 stycznia 2014 roku zawartej pomiędzy Hutmen S.A. a KGHM Polska Miedź S.A. Przedmiotem ww. umowy jest wykonanie i dostarczenie przez KGHM Polska Miedź S.A. wlewków okrągłych miedzianych.

Szacowana wartość umowy w roku 2016, według notowań miedzi na dzień zawarcia umowy, wynosi: ok. 197 mln PLN netto za dostawy ilości bazowej oraz ok. 287 mln PLN netto za dostawy z uwzględnieniem opcji Kupującego.

Zabezpieczenie roszczeń przysługujących sprzedającemu względem Hutmen S.A. pozostaje bez zmian, tj. zastaw rejestrowy na środkach trwałych Spółki o wartości nie niższej niż 5 mln PLN oraz weksel własny z deklaracją wekslową do kwoty 5 mln PLN. Aneks nr 2 obowiązuje od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku.

Zmiany w składzie Zarządu

W dniu 29 lutego 2016 roku Pan Jan Ziaja złożył rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu Hutmen S.A. Pan Ziaja nie podał przyczyn swojej rezygnacji. W związku ze złożoną rezygnacją, Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 29 lutego 2016 r. podjęła uchwałę o powierzeniu Panu Rafałowi Michalczukowi pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Hutmen S.A. (p/o Prezesa Zarządu Hutmen S.A.). W dniu 1 czerwca br. Pan Rafał Michalczuk złożył rezygnację z funkcji p/o Prezesa Zarządu. W związku z tym Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 1 czerwca br. powołała Pana Mirosława Buciaka na Prezesa Zarządu Hutmen S.A.

Informacje o HMN Szopienice S.A. w likwidacji

W dniu 3 marca 2017 r. Hutmen S.A. otrzymał informację od Likwidatora Huty Metali Nieżelaznych Szopienice S.A. w likwidacji, że w związku z brakiem możliwości realizacji planu sprzedaży nieruchomości, HMN nie może zapewnić spłaty całości swoich zobowiązań wobec Hutmen S.A. W związku z tym Zarząd Hutmen S.A. podjął decyzję o utworzeniu na dzień 31 grudnia 2016 r. niepieniężnego odpisu aktualizującego na należności, w tym należności z tytułu udzielonych HMN pożyczek na kwotę 11 000 tys. PLN

Umowy kredytowe i factoringowe

- prolongata kredytu obrotowego w banku CITI Handlowy S.A. na kolejny roczny okres finansowania,

- przedłużenie na kolejny roczny okres umowy factoringowej w Coface Poland Factoring Sp. z o.o., finansującej faktury sprzedaży,
- prolongata kredytu obrotowego w banku PKO BP S.A. na kolejny roczny okres finansowania,
- wykup przez emitenta obligacji będących w posiadaniu Hutmen S.A.,
- nabycie aktywów finansowych,
- prolongata kredytów w Banku Ochrony Środowiska S.A. o kolejny miesięczny okres finansowania celem przygotowania ich refinansowania w innym banku,
- otwarcie rachunków bankowych w Credit Agricole Bank Polska S.A. oraz zawarcie umowy na zawieranie transakcji pochodnych w tym banku,
- zawarcie z bankiem Credit Agricole Bank Polska S.A. umowy kredytu obrotowego z limitem na poziomie 17,5 mln PLN w wyniku której nastąpiło refinansowanie zaangażowania kredytowego w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- w październiku 2016 r. Hutmen S.A. odnowił na kolejny roczny okres ubezpieczeniowy polisę ubezpieczenia należności zawartą z COMPAGNIE FRANCAISE D'ASSURANCE POUR LE COMMERCE EXTERIEUR Spółka Akcyjna Oddział w Polsce (Coface).

Spory sądowe

We wrześniu 2016 roku Hutmen S.A. złożył w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie skargę na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie podatku od towarów i usług za listopad 2012 r. Według Urzędu Kontroli Skarbowej Spółka nabywała we wskazanym okresie katody miedziane od nierzetelnych dostawców i nakazał zwrot odliczonego od tych transakcji podatku VAT na kwotę 548 tys. PLN wraz z odsetkami. Zdaniem Spółki przy zakupie i ewidencji transakcji została dochowana wszelka staranność.

II. Istotne wydarzenia w spółkach Grupy Kapitałowej Hutmen

WM Dziedzice S.A.

Umowy kredytowe

- prolongata kredytu w banku Credit Agricole Bank Polska S.A. w wysokości 25 mln PLN
- termin spłaty do 16 lutego 2017 roku,
- prolongata kredytu w banku Millennium S.A. w wysokości 10 mln PLN
- termin spłaty do 18 lutego 2017 roku,
- prolongata kredytu w banku PKO BP S.A. w wysokości 15 mln PLN
- termin spłaty do 26 maja 2017 roku,
- prolongata kredytu w banku BZ WBK S.A. w wysokości 30 mln PLN
- termin spłaty do 31 maja 2017 roku,
- udzielone poręczenia przez Impexmetal S.A. z tytułu dostaw,
- nabycie aktywów finansowych.
- prolongata kredytu w banku Alior Bank S.A. w wysokości 25 mln PLN
- termin spłaty do 29 września 2017 roku,
- prolongata kredytu w banku Alior Bank S.A. w wysokości 250 tys. EUR
- termin spłaty do dnia 29 września 2017 roku.

Kontrola US

Obecnie w WM Dziedzice S.A. odbywa się kontrola podatku VAT za okres I – III 2013 roku. Zdaniem Urzędu Kontroli Skarbowej Spółka nabywała katody miedziane od nierzetelnego dostawcy. Spółka dochowała jednak wszelkiej staranności przy zakupie i ewidencji. W

wyniku podjętych przez Spółkę kroków odwoławczych od niekorzystnej decyzji UKS, organy skarbowe skierowały sprawę do ponownego rozpatrzenia. Biorąc pod uwagę postanowienia UKS o zakończeniu kontroli w 2017 r. oraz niekorzystną decyzją dla Spółki, Zarząd WM Dziedzice S.A. postanowił utworzyć rezerwę z tego tytułu.

Ponadto w Spółce odbywa się również kontrola podatku VAT za okres XII 2010 rok. Spółka nabywała złom od dostawcy A, a towar przyjeżdżał bezpośrednio ze Spółki B gdzie Urząd Skarbowy stwierdził, że spółka B nie istniała. WM Dziedzice S.A. nie otrzymała od momentu kontroli do dnia dzisiejszego żadnej decyzji. Sprawa w toku, natomiast Zarząd WM Dziedzice S.A. postanowił utworzyć rezerwę z tego tytułu. Łączna wartość rezerw z tytułu spraw podatkowych na dzień 31.12.2016 wynosi 700 tys. PLN. (500 tys. PLN. tytułem podatku VAT oraz 200 tys. PLN. tytułem odsetek).

Zawarcie znaczących umów handlowych

W dniu 22 stycznia 2016 roku Zarząd WM Dziedzice S.A. drugostronnie podpisał umowę zawartą z Mennicą Polską S.A. Przedmiotem niniejszej umowy było wykonanie i dostarczanie przez WM Dziedzice S.A. w okresie od grudnia 2015 roku do końca października 2016 roku, do Mennicy Polskiej S.A. krążków monetarnych. Łączna wartość krążków monetarnych będących przedmiotem umowy wynosiła 22 910,5 tys. PLN. Sprzedaż wyrobów Spółki, których dostawy mają być realizowane ww. okresie została zabezpieczona równoległym zakupem surowca niezbędnego do realizacji kontraktu u dostawcy taśm do produkcji krążków.

W dniu 5 kwietnia 2016 roku Zarząd WM Dziedzice S.A. drugostronnie podpisał umowę zawartą z Mennicą Polską S.A. Przedmiotem niniejszej umowy było wykonanie i dostarczanie przez WM Dziedzice S.A. w okresie od lutego 2016 roku do końca września 2016 roku, do Mennicy Polskiej S.A. krążków monetarnych. Łączna wartość krążków monetarnych będących przedmiotem umowy wynosiła 7 783,7 tys. EUR. Sprzedaż wyrobów Spółki, których dostawy mają być realizowane ww. okresie została zabezpieczona równoległym zakupem surowca niezbędnego do realizacji kontraktu u dostawcy taśm do produkcji krążków.

W dniu 1 stycznia 2016 roku Zarząd WM Dziedzice S.A. podpisał umowę ramową na dostawy cynku z Hutą Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. Przedmiotem umowy było zobowiązanie sprzedaży cynku do WM Dziedzice S.A. w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Transakcje były dokonywane na podstawie bieżących zamówień. Cena jednostkowa za tonę cynku dostarczonego w ramach poszczególnych dostaw była oparta na formule powiązanej z notowaniami metali na LME.

Brak istotnych zdarzeń w spółce MBO-Hutmen jv. Sp. z o.o.

38. Istotne czynniki i zdarzenia, w szczególności nietypowe po dniu bilansowym

38.1. Hutmen S.A.

Zawarcie znaczących umów handlowych

W dniu 3 stycznia 2017 roku została podpisana pomiędzy Hutmen S.A. a KGHM Polska Miedź S.A. umowa, której przedmiotem jest sprzedaż przez KGHM wlewków okrągłych miedzianych. Roczna ilość bazowa wlewków okrągłych miedzianych będących przedmiotem Umowy wynosi 11 000 ton, a z uwzględnieniem opcji Kupującego 20 000 ton. Cena za

poszczególne partie dostarczanych wlewków miedzianych została ustalona jako suma ceny miedzi katodowej (średnia oficjalnych notowań settlement dla miedzi grade "A" na Londyńskiej Giełdzie Metali z uzgodnionego okresu ustalania cen) plus premia do metalu oraz premia przerobowa. Szacowana wartość Umowy na rok 2017, według aktualnych cen miedzi, wynosi ok. 229 mln PLN netto za dostawy ilości bazowej oraz ok. 416 mln PLN netto za dostawy z uwzględnieniem opcji Kupującego. Zabezpieczeniem roszczeń przysługujących KGHM względem Hutmen S.A. jest zastaw rejestrowy na środkach trwałych Emitenta o wartości nie niższej niż 5 mln PLN oraz weksel własny z deklaracją wekslową do kwoty 5 mln PLN.

Postępowanie w sprawie zejścia z giełdy Hutmen S.A.

W dniu 12 stycznia 2017 r. Boryszew S.A. wraz ze spółkami zależnymi wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Boryszew (tj. SPV Boryszew 3 Sp. z o.o., Impexmetal S.A., Impex-Invest Sp. z o.o., SPV Impexmetal Sp. z o.o.) ogłosił żądanie przymusowego wykupu akcji Hutmen S.A. (raport bieżący nr 2/2017 z dnia 12 stycznia 2017 r.). W wyniku przymusowego wykupu Grupa Kapitałowa Boryszew nabyła 2.549.980 akcji i osiągnęła 100% ogólnej liczby na Walnym Zgromadzeniu Hutmen S.A. (raport bieżący nr 4/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r.). W dniu 6 lutego 2017 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Hutmen S.A. (NWZ) w trybie art. 405 Kodeksu spółek handlowych, tj. bez formalnego zwołania (raport bieżący nr 7/2017 z dnia 6 lutego 2017 r.). NWZ podjęło uchwałę o zniesieniu dematerializacji akcji Hutmen S.A. oraz ich wycofaniu z obrotu na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

W dniu 10 lutego 2017 r. w celu wykonania uchwały nr 3 NWZ z dnia 6 lutego 2017 r., o której mowa powyżej, Zarząd Hutmen S.A. złożył w Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o udzielenie przez Komisję Nadzoru Finansowego zezwolenia na przywrócenie akcjom Hutmen S.A. formy dokumentu (raport bieżący nr 9/2017 z dnia 10 lutego 2017 r.). Hutmen S.A. spodziewa się zakończenia postępowania do końca I kwartału 2017 roku.

38.2.WM Dziedzice S.A.

Umowy kredytowe i factoringowe

- podpisanie aneksu z Bankiem Millennium o prolongacie kredytu w wysokości 10 mln PLN z terminem spłaty 18.02.2018 r. Warunki finansowe pozostają bez zmian,
- podpisanie Umowy Faktoringowej z Bankiem Millennium z limitem finansowania do kwoty 17 mln PLN na czas nieokreślony,
- podpisanie Umowy kredytu obrotowego z Bankiem Millennium do kwoty 2,5 mln EUR z terminem spłaty 29.04.2017 r.,
- podpisanie Umowy kredytu obrotowego z Bankiem Millennium do kwoty 5 mln PLN z terminem spłaty 29.04.2017 r.,
- podpisanie Umowy leasingu z BZ WBK Laese S.A. do kwoty 41,5 tys. PLN z terminem spłaty zgodnie z harmonogramem do dnia 2.03.2021 r.,
- podpisanie Umowy leasingu z BZ WBK Leasing S.A. do kwoty 3 438 tys. PLN z terminem spłaty zgodnie z harmonogramem do dnia 1.03.2021 r.

Poręczenia

Udzielone poręczenie przez Impexmetal S.A. na okres od 11 stycznia 2017 r. do 28 lutego 2025 roku do Umowy o dofinansowanie projektu w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój nr POIR.01.01.02-00-0073/16-00 zawartej w Warszawie w dniu 30 czerwca 2016 r. z tytułu zaliczek wypłacanych w ramach Umowy do kwoty 5.800 tys. PLN.

Brak istotnych wydarzeń po dniu bilansowym w MBO-Hutmen jv. Sp. z o.o.

39. Ubezpieczenia

Zestawienie umów ubezpieczeniowych zawartych przez konsolidowane spółki Grupy Kapitałowej Hutmen:

Hutmen S.A.

Spółka posiada aktualne umowy ubezpieczenia, których przedmiotem jest:	Suma ubezpieczenia w tys. PLN
• ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk	87 827
• ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	124
• ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń	42 407
• ubezpieczenie OC z tytułu prowadzenia działalności i produktów	120 000
• ubezpieczenie utraty zysku	31 510
• ubezpieczenie osób zarządzających	120 000
• ubezpieczenie nadwyżkowe OC członków organów	120 000
• ubezpieczenie pracowników w podróży	2 000
• ubezpieczenie ładunków w transporcie	1 100 000
• ubezpieczenie mienia osób trzecich	20 160

Wartość otrzymanych odszkodowań z tytułu umów ubezpieczenia składników rzeczowych aktywów trwałych w 2016 roku: 10 tys. PLN.

WM Dziedzice S.A.

Spółka posiada aktualne umowy ubezpieczenia, których przedmiotem jest:	Suma ubezpieczenia w tys. PLN
• ubezpieczenie mienia od wszystkich ryzyk	204 023
• ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	277
• ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń	75 963
• ubezpieczenie OC z tytułu prowadzenia działalności i produktów	120 000
• ubezpieczenie utraty zysku	67 000
• ubezpieczenie osób zarządzających	120 000
• ubezpieczenie nadwyżkowe OC członków organów	120 000
• ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą	2 000
• ubezpieczenia komunikacyjne	683
• ubezpieczenie ładunków w transporcie	850 750

Wartość otrzymanych odszkodowań z tytułu umów ubezpieczenia składników rzeczowych aktywów trwałych w 2016 roku: 108 tys. PLN.

MBO -Hutmen Sp. z o.o.

Spółka posiada aktualne umowy ubezpieczenia, których przedmiotem jest:	Suma ubezpieczenia w tys. PLN
• ubezpieczenia mienia od wszystkich ryzyk	3 323
• ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	32
• ubezpieczenie maszyn od uszkodzeń	517
• ubezpieczenie OC z tyt. prowadzenia działalności	120 000
• ubezpieczenia utraty zysku	4 444
• ubezpieczenia komunikacyjne	205
• ubezpieczenia ładunków w transporcie	250

40. Świadczenia dla kluczowego personelu

Tytuł świadczenia	01.01.2016 – 31.12.2016	01.01.2015 - 31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:	869	1 285
1. Wynagrodzenia	766	1 172
2. Składki na ubezpieczenia społeczne	103	113
3. Świadczenia niepieniężne		
Świadczenia po okresie zatrudnienia	160	
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	174	

W skład kluczowego personelu wchodzi członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej wszystkich Spółek objętych konsolidacją.

Wynagrodzenia należne i wypłacone osobom zarządzającym i nadzorującym:

W 2016 roku łączna wartość wynagrodzeń, nagród wraz ze świadczeniami z tytułu ubezpieczeń społecznych wypłaconych lub należnych członkom Zarządu Jednostki Dominującej wyniosła 675 tys. PLN a członkom Rady Nadzorczej wyniosła 155 tys. PLN.

Wynagrodzenie Zarządu ustalane jest przez Radę Nadzorczą i składa się z części stałej i ruchomej - premii, która przyznawana jest według zasad określonych w umowie o pracę z poszczególnymi członkami Zarządu.

Wysokość wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

41. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w spółkach Grupy Kapitałowej Hutmen w grupach zawodowych w przeliczeniu na pełne etaty:

	2016	2015
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	616	503
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	144	270
Razem	760	773
Oraz pracownicy przebywający na urlopie wychowawczym	2	-

42. Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.

Przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy 2016 roku oraz badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy 2016 roku przeprowadziła firma Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w oparciu o umowę z dnia 18 lipca 2016 roku. Łączna wartość wynagrodzenia netto wynikająca z tytułu umowy: 100 tys. PLN.

Przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 6 miesięcy 2015 roku oraz badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy 2015 roku przeprowadziła firma Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k., w oparciu o umowę z dnia 20 lipca 2015 roku. Łączna wartość wynagrodzenia netto wynikająca z tytułu umowy 100 tys. PLN.

43. **Zatwierdzenie sprawozdania finansowego**

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Hutmen za 2016 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Hutmen S.A. w dniu 22 marca 2017 roku.

Podpisy członków Zarządu

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	podpis
2017-03-22	Mirosław Buciak	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny	